

เอกสารประกอบ

“เวทีเสวนาสะท้อนปัญหาการตีความบังคับใช้กฎหมายการชุมนุมสาธารณะ
กับการจำกัดเสรีภาพของประชาชน”

วันพุธที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ.2561 เวลา 08.30-12.45 น.

ณ ห้องประชุม Auditorium เดอะคอนเน็คชั่น สถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน MRT ลาดพร้าว

โดย

มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม (EnLAW)

ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน (TLHR)

โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน (iLaw)

สมาคมนักกฎหมายสิทธิมนุษยชน (HRLA)

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงการ “เวทีเสวนาสะท้อนปัญหาการตีความบังคับใช้กฎหมายการชุมนุมสาธารณะ กับการจำกัดเสรีภาพของประชาชน”

หลักการและเหตุผล

ตามที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.2558 เพื่อกำกับควบคุม และดูแล การจัดการชุมนุมสาธารณะของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งมีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ.2558 เป็นต้นมานั้น ปรากฏว่า กฎหมายฉบับดังกล่าวมีปัญหาหลายประการทั้งในทางเนื้อหาสารบัญญัติ และในทางการตีความบังคับใช้ของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยในทางเนื้อหาของกฎหมายนั้นได้บัญญัติเงื่อนไขขั้นตอน และข้อจำกัดการใช้เสรีภาพการชุมนุมของประชาชนไว้หลายประการ และมีการกำหนดอัตราโทษที่สูงในกรณี ที่มีการฝ่าฝืนกฎหมาย ในส่วนการตีความบังคับใช้กฎหมายปรากฏว่า ถ้อยคำที่คลุมเครือไม่ชัดเจนทำให้ เจ้าหน้าที่รัฐตีความข้อกฎหมายแตกต่างกันไปในแต่ละกรณี และมีแนวโน้มไปในทางละเมิดสิทธิเสรีภาพของ ประชาชนยิ่งกว่าการคุ้มครองและอำนวยความสะดวก จนทำให้ประชาชนไม่สามารถใช้เสรีภาพการชุมนุมเพื่อ เคลื่อนไหววรรณรงค์และเรียกร้องสิทธิต่างๆ ได้อย่างเต็มที่โดยปราศจากความหวาดกลัวหรือความเสี่ยงในการถูก ปิดกั้นขัดขวางการชุมนุมและการดำเนินคดี

เครือข่ายองค์กรสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วยมูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม (EnLAW) ศูนย์ทนายความ เพื่อสิทธิมนุษยชน (TLHR) โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน (iLaw) และสมาคมนักกฎหมายสิทธิ มนุษยชน (HRLA) ซึ่งได้ติดตามรวบรวมข้อมูลและศึกษาปัญหาการตีความบังคับใช้พระราชบัญญัติการชุมนุม สาธารณะ พ.ศ.2558 และได้รับการติดต่อขอคำปรึกษาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้เสรีภาพการชุมนุมใน สถานการณ์ปัจจุบันจากกลุ่มประชาชนและชุมชนที่ได้รับผลกระทบ ร่วมกับสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย จึงได้จัดโครงการ “เวทีเสวนาสะท้อนปัญหาการตีความบังคับใช้กฎหมายการชุมนุมสาธารณะ กับการจำกัดเสรีภาพของประชาชน” ขึ้นเพื่อนำเสนอข้อมูลปัญหาจากการศึกษารวบรวมของคณะทำงานต่อ สาธารณะ และเป็นพื้นที่ในการอภิปรายแลกเปลี่ยนมุมมอง ข้อคิดเห็น และแนวทางข้อเสนอในการปรับปรุง แก้ไขเนื้อหาและการตีความบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปในทางรับรองคุ้มครองเสรีภาพการชุมนุมของประชาชน อย่างแท้จริง พร้อมทั้งเพื่อเปิดตัวคู่มือประชาชนว่าด้วยการใช้เสรีภาพการชุมนุมตามพระราชบัญญัติการชุมนุม สาธารณะ พ.ศ.2558 ที่คณะทำงานได้จัดทำขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำเสนอข้อมูลปัญหาการตีความบังคับใช้พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.2558 พร้อมข้อเสนอเพื่อการแก้ไขปัญหาจากการศึกษารวบรวมของคณะทำงาน

2. เพื่อแลกเปลี่ยนและรับฟังข้อมูลและข้อคิดเห็นจากวิทยากรและผู้เข้าร่วมการเสวนา
3. เพื่อเปิดตัวและเผยแพร่คู่มือประชาชนว่าด้วยการใช้เสรีภาพการชุมนุมตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.2558

รูปแบบกิจกรรม

การนำเสนอข้อมูลโดยตัวแทนคณะทำงาน การเสวนาอภิปรายแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นโดยวิทยากร ประกอบด้วยตัวแทนภาคประชาชน นักกฎหมาย นักวิชาการ นักปกป้องสิทธิมนุษยชน และการแลกเปลี่ยนซักถามของผู้เข้าร่วมและสื่อมวลชน

กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วม

ภาคประชาชนผู้ใช้เสรีภาพการชุมนุม องค์กรสิทธิมนุษยชน หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายการชุมนุมสาธารณะ ตัวแทนพรรคการเมือง นักวิชาการ นักศึกษา และสื่อมวลชน ประมาณ 50 คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลปัญหาการตีความบังคับใช้พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะได้รับการสื่อสารนำเสนอต่อสาธารณะ และทำให้สังคมตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างเร่งด่วนเพื่อรับรองคุ้มครองเสรีภาพการชุมนุมตามรัฐธรรมนูญ
2. คู่มือประชาชนว่าด้วยการใช้เสรีภาพการชุมนุมตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะได้รับการเผยแพร่และถูกนำไปใช้เพื่อช่วยให้ภาคประชาชนเข้าใจและมั่นใจในการใช้เสรีภาพการชุมนุม

วันเวลาและสถานที่จัดกิจกรรม

วันพุธที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 เวลา 08.30-12.45 น.

ณ ห้องประชุม Auditorium เดอะคอนเน็คชั่น สถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน MRT ลาดพร้าว (ทางออก 4)

องค์กรร่วมจัด

มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม

ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน

โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน

สมาคมนักกฎหมายสิทธิมนุษยชน

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กำหนดการ

“เวทีเสวนาสะท้อนปัญหาการตีความบังคับใช้กฎหมายการชุมนุมสาธารณะ กับการจำกัดเสรีภาพของประชาชน”

วันพุธที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ.2561 เวลา 08.30-12.45 น.

ณ ห้องประชุม Auditorium เดอะคอนเน็คชั่น สถานีรถไฟฟ้ามหานคร MRT ลาดพร้าว (ทางออก 4)

- 08.30 – 09.00 น. ลงทะเบียนเข้าร่วมการเสวนา
- 09.00 – 09.15 น. ชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการและกล่าวเปิดงาน
- 09.15 – 09.30 น. เปิดตัวคู่มือการใช้เสรีภาพการชุมนุมตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะฯ
โดยนายอัมรินทร์ สายจันทร์ มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม
- 09.30 – 10.00 น. นำเสนอข้อมูลการศึกษารวบรวมปัญหาการตีความบังคับใช้พระราชบัญญัติ
การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.2558
โดยนางสาวพูนสุข พูนสุขเจริญ ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน
- 10.00 – 10.15 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 10.15 – 11.15 น. ประสพการณ์และเสียงสะท้อนจากประชาชนผู้ใช้เสรีภาพการชุมนุม
โดย นางวิรอน รุจิไชยวัฒน์ ตัวแทนกลุ่มคนรักบ้านเกิด จ.เลย
นายเอกชัย อิศระทะ เครือข่ายพิทักษ์สิทธิชุมชนเขาควหา
นายกรกช แสงเย็นพันธ์ กลุ่มคนอยากเลือกตั้ง
ดำเนินรายการโดยนายอานนท์ ขวาลาวัญย์ โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน
- 11.15 – 12.00 น. เสวนาแลกเปลี่ยนมุมมอง ข้อคิดเห็น และข้อเสนอต่อปัญหาการตีความบังคับใช้
พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.2558
ร่วมเสวนาโดย
นายสุณัย ผาสุก ที่ปรึกษา Human Rights Watch
รศ.สมชาย ปรีชาศิลป์กุล คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
นายสุรชัย ตรงงาม มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม (EnLAW)
ดำเนินรายการโดย นายบัณฑิต หอมเกษ สมาคมนักกฎหมายสิทธิมนุษยชน
- 12.00 – 12.30 น. ช่วงแลกเปลี่ยนซักถามสำหรับผู้เข้าร่วมและสื่อมวลชน
- 12.30 – 12.45 น. สรุปประเด็นและแถลงข้อเสนอโดยคณะทำงานฯ

สรุปรวบรวมประเด็นปัญหาพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.2558

1. ที่มาและหลักการ

กฎหมายการชุมนุมสาธารณะเป็นกฎหมายที่มีความสำคัญต่อภาคประชาชนมากที่สุดฉบับหนึ่งเพราะเสรีภาพการชุมนุมเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญในสังคมประชาธิปไตย เป็นเครื่องมือที่ช่วยสงเสียงของประชาชนที่ไม่ถูกรับฟังให้ดังไปถึงผู้มีอำนาจ เป็นการสร้างพลังและอำนาจต่อรองเพื่อให้รัฐหันมาใส่ใจในความเดือดร้อนของประชาชน หรือปัญหาสาธารณะและความไม่เป็นธรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม

แม้ประเทศไทยจะรับรองเสรีภาพในการชุมนุมไว้ในรัฐธรรมนูญตั้งแต่ พ.ศ.2492 และภาครัฐพยายามผลักดันร่างพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะเพื่อกำกับดูแลการชุมนุมมาแล้วหลายครั้งแต่ก็ไม่สำเร็จเนื่องจากมีเสียงคัดค้านจากภาคประชาชน จนกระทั่งเกิดความวุ่นวายทางการเมืองในรอบทศวรรษที่ผ่านมาเสรีภาพในการชุมนุมก็ถูกทำทลายมากขึ้นทั้งจากประชาชนผู้ใช้สิทธิและจากภาครัฐ อย่างไรก็ตามกฎหมายการชุมนุมสาธารณะนี้ก็ถูกผลักดันอีกครั้ง จนผ่านเป็นพระราชบัญญัติในสมัยสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2558 ภายใต้การปกครองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติซึ่งยึดอำนาจการปกครองประเทศมาตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม 2557 พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.2558 จึงผ่านออกมาโดยขาดจากความยึดโยงกับประชาชนและถูกบังคับใช้ภายใต้รัฐบาลทหารควบคู่กับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 3/2558 ข้อ 12 ซึ่งห้ามชุมนุมมั่วสุมทางการเมืองตั้งแต่ 5 คนขึ้นไปโดยไม่ได้รับอนุญาตมาโดยตลอดระยะเวลา 3 ปี

มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อประชาชน สมาคมนักกฎหมายสิทธิมนุษยชน และศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นองค์กรร่วมกันในการรวบรวมข้อมูล เห็นถึงสภาพปัญหาของบทบัญญัติและการบังคับใช้กฎหมายการชุมนุมสาธารณะจึงได้ติดตาม ตรวจสอบ บันทึกข้อมูลและให้ความช่วยเหลือทางคดี พบว่านับตั้งแต่มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติดังกล่าว มีผู้ถูกแจ้งข้อกล่าวหาตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะแล้วอย่างน้อย 218 คน แบ่งเป็นคดีความผิดฐานไม่แจ้งการชุมนุมสาธารณะอย่างน้อย 99 คน ความผิดฐานชุมนุมในรัศมี 150 เมตรจากเขตพระบรมมหาราชวังอย่างน้อย 52 คน และความผิดอื่นๆ ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวอย่างน้อย 218 คน มีการร้องขอให้ศาลออกคำสั่งบังคับให้เลิกการชุมนุมและศาลได้เรียกมาไต่สวนอย่างน้อย 2 คดี และมีการฟ้องคดีละเมิดจากการปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ 1 คดี โดยศาลปกครองมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวจำนวน 1 คดี¹ อย่างไรก็ตามปัญหาในการบังคับใช้ หรือจำนวนการชุมนุมที่ถูกปิดกั้นหรือไม่สามารถ

¹ ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤศจิกายน 2561

เกิดขึ้นได้นั้นมีมากกว่าจำนวนคดีที่เกิดขึ้นจริง ทำให้เสรีภาพในการชุมนุมนั้นไม่อาจเกิดขึ้นได้จริงหรืออย่างมีประสิทธิภาพ

องค์กรผู้รวบรวมข้อมูล จึงจัดได้จัดทำเอกสารขึ้นนี้ขึ้นเพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงและสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อจะนำไปสู่การทบทวนพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะพ.ศ.2558 เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้เสรีภาพในการชุมนุมได้จริงตามที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองคุ้มครองไว้

2. สภาพปัญหาที่พบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.2558

นิยาม “การชุมนุมสาธารณะ”

1) นิยาม “การชุมนุมสาธารณะ” ตามพ.ร.บ.ชุมนุมสาธารณะ หมายความว่า การชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะเพื่อเรียกร้อง สนับสนุนคัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป และบุคคลอื่นสามารถร่วมการชุมนุมนั้นได้ ไม่ว่าจะการชุมนุมนั้นจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่

2) นิยามดังกล่าวนี้เป็นถ้อยคำที่กว้างขวาง ทำให้เกิดความสับสนต่อผู้บังคับใช้ ไม่อาจทราบได้ว่ากิจกรรมของภาคประชาชนเข้าข่ายต้องแจ้งการชุมนุมและปฏิบัติตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะฯ หรือไม่หรือในบางกรณีเป็นการชุมนุมขนาดเล็ก ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบในการใช้พื้นที่สาธารณะ แต่ต้องอยู่ในบังคับกฎหมายดังกล่าวซึ่งเป็นการสร้างภาระเกินสมควร

3) โดยเฉพาะกิจกรรมการยื่นหนังสือถึงหน่วยงาน โดยมีผู้เข้าร่วมหลายคนและมีการแสดงออกต่อสาธารณะประกอบด้วยโดยมิได้ก่อให้เกิดความเดือดร้อนวุ่นวายต่อสาธารณะ ซึ่งไม่ควรอยู่ในนิยามการชุมนุมสาธารณะ ตัวอย่างเช่น กรณีการยื่นหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทะเล อ.บำเหน็จณรงค์ จ.ชัยภูมิ ของกลุ่มคนรักบ้านเกิดบำเหน็จณรงค์เมื่อวันที่ 9 ก.พ.60 พบว่าหลังการยื่นหนังสือ เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรห้วยทะเล ได้ทำหนังสือมาแจ้งทางกลุ่มว่าการยื่นหนังสือดังกล่าวเป็นการชุมนุมสาธารณะ จะต้องแจ้งการชุมนุมสาธารณะก่อนจึงจะสามารถดำเนินการได้²

4) กรณีปัญหา คดีกลุ่มคนรักบ้านเกิด เมื่อวันที่ 16 พ.ย. 59 ชาวบ้านประมาณ 150 คน เดินทางเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภา อบต.เขาหลวง อ.วังสะพุง จ.เลย ตามคำเชิญของประธานสภาฯ ในวาระการพิจารณาเรื่องการขอต่ออายุใบอนุญาตเพื่อขอใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้และ ส.ป.ก. เพื่อทำเหมืองแร่ทองคำของ

² https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1293867340705588&id=923163891109270

บริษัท ฟุงคำ จำกัด การประชุมในครั้งนั้น ชาวบ้านได้เรียกร้องให้ยกเลิกการประชุมในวาระดังกล่าว เนื่องจากผลกระทบที่เกิดจากการทำเหมืองแร่ทองคำยังไม่ถูกแก้ไขและเยียวยา แต่ต่อมาสมาชิกกลุ่ม 7 คน ได้ถูกแจ้งข้อกล่าวหาข่มขืนใจผู้อื่น³ ข้อหาชุมนุมสาธารณะกีดขวางทางเข้าออกและรบกวนการปฏิบัติงานสถานที่ทำการหน่วยงานของรัฐและนางพรทิพย์ถูกแจ้งข้อหาจัดการชุมนุมโดยไม่แจ้งเจ้าพนักงาน ตาม พ.ร.บ.ชุมนุมฯ แม้ต่อมาศาลจะพิพากษายกฟ้องแต่การใช้กฎหมายดังกล่าวก็ก่ออุปสรรคให้กับผู้ออกมาใช้เสรีภาพในการชุมนุม³

การแจ้งการชุมนุมและการรับแจ้งของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

5) กฎหมายการชุมนุมสาธารณะ กำหนดให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ ต้องแจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่าสี่สิบสี่ชั่วโมง โดยเจ้าพนักงานต้องแจ้งสรุปสาระสำคัญการชุมนุมภายในกำหนด 24 ชั่วโมงนับแต่ได้รับแจ้ง โดยเจ้าพนักงานอาจแจ้งให้แก้ไขการชุมนุมหากเห็นว่าการชุมนุมนั้นอาจจะขัดมาตรา 7 และมาตรา 8 เรื่องการใช้สถานที่ และหากไม่มีการแก้ไขเจ้าพนักงานอาจสั่งห้ามการชุมนุมซึ่งผู้จัดการชุมนุมสามารถอุทธรณ์ไปยังผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือผู้รับแจ้งขึ้นไปหนึ่งชั้น โดยผู้ชุมนุมนั้นต้องงดการชุมนุมระหว่างการมีคำสั่งห้าม

6) การดำเนินคดีตามข้อหาไม่แจ้งการชุมนุมสาธารณะล่วงหน้าก่อนการชุมนุม 24 ชั่วโมง กลายเป็นข้อหาหลักที่เจ้าหน้าที่ใช้ในการดำเนินคดี อาทิเช่น ในพื้นที่จังหวัดสกลนครมีผู้ที่ถูกดำเนินคดีเกี่ยวกับ พ.ร.บ. การชุมนุมสาธารณะฯ จำนวน 4 ราย จาก 3 คดี ซึ่งล้วนแต่เป็นกรณีแสดงออกเพื่อคัดค้านการสำรวจเหมืองแร่โปแตช⁴ รวมถึงกรณีนายศตานนท์ ชื่นตา ที่ถูกกล่าวหาว่า เป็นผู้จัดให้มีการชุมนุมสาธารณะโดยไม่แจ้งก่อนล่วงหน้า 24 ชั่วโมง จากกรณีที่ชาวบ้านวังบัง อ.วานรนิวาส จ.สกลนคร ได้จัดขบวนแห่เพื่อเชิญชวนคนเข้าร่วมงาน “สืบชะตาห้วยโทง” เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2560 ปัจจุบันคดียังอยู่ในชั้นอัยการ⁵

7) กรณีการชุมนุมโดยไม่แจ้งการชุมนุมสาธารณะล่วงหน้า พบปัญหาเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจในการเข้าจับกุมโดยอ้างว่าเป็นการกระทำความผิดซึ่งหน้า สามารถยกเลิกและสลายการชุมนุมได้โดยทันทีโดยไม่ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ ตัวอย่าง คดียื่นเฉยๆของนายอานนท์ นำภา⁶ ซึ่งไม่ได้แจ้งการชุมนุมสาธารณะ เมื่อมีการชุมนุมทำให้เจ้าพนักงานเข้าจับกุม อันเป็นผลทำให้การชุมนุมยุติลงในทันที แม้ตามพระราชบัญญัติกำหนดโทษของการชุมนุมเพียงโทษปรับเท่านั้น แต่คดีดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการ

³ <http://www.tlhr2014.com/th/?p=6212>

⁴ <http://www.tlhr2014.com/th/?p=7193>

⁵ <http://www.tlhr2014.com/th/?p=3831>

⁶ <http://www.tlhr2014.com/th/?p=5634>

กำหนดให้แจ้งการชุมนุมนั้นมีผลกระทบต่อการใช้เสรีภาพในการชุมนุมซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถใช้เสรีภาพได้เลย

8) นอกจากนี้ยังพบปัญหาที่เมื่อมีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ล่วงหน้าครบ 24 ชั่วโมงแล้ว แต่เจ้าพนักงานมิได้ตอบกลับภายในกำหนดระยะเวลา ทำให้ผู้ใช้เสรีภาพนั้นเกิดความไม่แน่นอนว่าการชุมนุมมีข้อขัดข้องประการใด หรือ กรณีตัวอย่างการชุมนุมเทใจให้เทพาซึ่งเป็นการเดินเพื่อมายื่นหนังสือถึงคณะรัฐมนตรีสัญจรที่อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา นั้นเดิมไม่ได้แจ้งการชุมนุมแต่เมื่อผู้จัดการชุมนุมได้พูดคุยทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่จึงทำการแจ้งการชุมนุมในภายหลัง และเมื่อครบระยะเวลา 24 ชั่วโมงแล้วการชุมนุมจึงได้ดำเนินต่อไป แต่เจ้าพนักงานกลับมีหนังสือห้ามการชุมนุม และมีการดำเนินคดีจากเหตุที่ต่อเนื่องในภายหลัง⁷

9) ปัญหาอีกประการหนึ่งที่พบคือ เจ้าพนักงานในหลายพื้นที่มักใช้ข้อความในลักษณะ “คำแนะนำ” ในหนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุม โดยไม่ได้ทำเป็นคำสั่งที่ชัดเจน อาทิเช่น ให้ย้ายสถานที่การชุมนุมจากพื้นที่หนึ่งไปยังอีกพื้นที่หนึ่ง ซึ่งก่อให้เกิดความสับสนแก่ประชาชนว่าข้อความดังกล่าวนั้นมีสถานะเช่นไร และจำเป็นต้องปฏิบัติตามหรือไม่

10) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีขัดขวางทางเข้าออกสถานที่ราชการ การตีความลักษณะการชุมนุม “รบกวนการปฏิบัติงานหรือการใช้สถานที่” มีขอบเขตที่กว้างขวางไม่ชัดเจน และมักถูกใช้อ้างเป็นเงื่อนไขในสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงสถานที่ชุมนุมหรือห้ามการชุมนุม เจ้าพนักงานควรมีข้อเท็จจริงเชิงภาวะวิสัยจากการแจ้งการชุมนุม ไม่ใช่เพียงการคาดการณ์โดยไม่มีข้อเท็จจริงมารองรับเพื่อจำกัดเสรีภาพ

11) ในบางกรณีเจ้าพนักงานกำหนดเงื่อนไขมาพร้อมกับหนังสือสรุปสาระสำคัญของการชุมนุมซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขตามมาตรา 7 หรือมาตรา 8 เช่น สรุปว่าการชุมนุมดังกล่าวเป็นการชุมนุมทางการเมืองซึ่งขัดต่อคำสั่งหัวหน้า คสช.ที่ 3/2558 ข้อ 12 หรือ กรณีการชุมนุมกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำเซบาย ยื่นแจ้งการชุมนุม เพื่อขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธรแต่งตั้งคณะทำงานศึกษาข้อเท็จจริงผลกระทบจากโรงงานน้ำตาลและโรงไฟฟ้าชีวมวล ในวันที่ศาลากลางจังหวัดยโสธรในวันที่ 15 สิงหาคม 2561 แต่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองยโสธร สั่งไม่อนุญาตให้ชุมนุม โดยระบุเหตุผลว่า เดือนสิงหาคมเป็นเดือนมหามงคล หน่วยงานของรัฐต้องการให้เกิดบรรยากาศแห่งการปรองดอง ศาลากลางจังหวัดใช้จัดงานเพื่อแสดงความจงรักภักดีอยู่

⁷ <https://freedom.ilaw.or.th/case/810>

ก่อนหน้านี้กลุ่มชาวบ้านเคยชุมนุมและได้เข้าพบตัวแทนผู้ว่าราชการจังหวัดไปแล้ว และขอแนะนำให้ชาวบ้านใช้วิธีจัดตัวแทนเข้าพบเพื่อเจรจาจะเป็นการดี โดยไม่กระทบหรือเป็นการรบกวนการทำงานของข้าราชการ⁸

12) นอกจากนี้ยังพบปัญหาเชิงเทคนิคในทางปฏิบัติคือ email address ของสถานีตำรวจในบางพื้นที่นั้นไม่สามารถใช้งานได้จริง หรือเจ้าพนักงานไม่มี email address ทำให้หลายกรณีมีความยุ่งยากในการประสานงานเพื่อแจ้งการชุมนุม และในกรณีที่มีการยื่นผ่านทางบัญชีส่วนตัวของเจ้าพนักงานนั้นก็อาจเป็นปัญหาในการนับระยะเวลาการแจ้งในอนาคตได้

13) ประเด็นการนับระยะเวลา 24 ชั่วโมง กรณีการชุมนุมของกลุ่มคนรักหลักประกัน เจ้าพนักงานสถานีตำรวจนครบาลดุสิต ได้ออกคำสั่งตามมาตรา 11 พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะฯ ให้ย้ายสถานที่ชุมนุมจากหน้ากระทรวงศึกษาไปยังบริเวณสนามม้านางเลิ้ง ซึ่งเมื่อมีการย้ายสถานที่ เจ้าพนักงานอีกเขตพื้นที่คือสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้งกลับไม่นับระยะเวลาแจ้งการชุมนุมต่อจากพื้นที่เดิม ทำให้ไม่ครบระยะเวลา 24 ชั่วโมงและเป็นปัญหากับกลุ่มผู้ชุมนุม

14) นอกจากนี้ยังพบปัญหาว่าเจ้าพนักงานยังไม่เข้าใจแนวทางการบังคับใช้ กรณีการชุมนุมต่อเนื่องกันในหลายพื้นที่ เจ้าพนักงานสถานีตำรวจนครบาลดุสิตได้แจ้งกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำเซบายซึ่งเดินทางมายื่นหนังสือต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานเมื่อวันที่ 19-20 กันยายน 2561 ขอให้ผู้ชุมนุมแจ้งต่อทุกสถานีตำรวจที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องกำหนดวิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ข้อ 2 วรรคสอง กำหนดให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องที่ใดท้องที่หนึ่งเท่านั้น

การขอผ่อนผันระยะเวลาการแจ้งการชุมนุม

15) จากการติดตามข้อมูลเกี่ยวกับการชุมนุม องค์กรผู้จัดทำข้อมูลไม่พบว่ามีกรณีใดเลยที่ได้รับการผ่อนผันการแจ้งการชุมนุม ตัวอย่างกรณีการชุมนุมเทใจให้เทพาซึ่งมีการขอผ่อนผันแต่ไม่ได้รับอนุญาตโดยให้เหตุผลว่าเริ่มเคลื่อนการชุมนุมไปก่อนขออนุญาตแล้ว และกรณีการชุมนุมของคนรักหลักประกันสุขภาพที่เจ้าพนักงานให้เปลี่ยนสถานที่ชุมนุมและเมื่อแจ้งการชุมนุมยังพื้นที่ใหม่ เจ้าหน้าที่กลับไม่มีการประสานงานและไม่นับระยะเวลาต่อเนื่องจากพื้นที่เดิม นอกจากนี้ยังพบว่าบางกรณีที่เกิดการชุมนุมขึ้นอย่างฉับพลันเนื่องจากการปิดกั้นของเจ้าหน้าที่ระหว่างที่กลุ่ม P MOVE จังหวัดลำพูนกำลังเดินทางเข้าร่วมการชุมนุมในกรุงเทพมหานครซึ่งได้แจ้งการชุมนุมไว้แล้ว เจ้าหน้าที่กลับมีหนังสือแจ้งเตือนให้ทางกลุ่มขอผ่อนผันการชุมนุม⁹

⁸

<https://www.facebook.com/iLawClub/photos/a.10150540436460551/10160897819990551/?type=3&theater>

⁹ <http://www.tlhr2014.com/th/?p=7085>

ซึ่งเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นอย่างฉับพลันจากเหตุการณ์สกัดกั้นของเจ้าหน้าที่ การใช้ช่องทางขอผ่อนผันนั้นไม่อาจเกิดขึ้นจริงได้ในทางปฏิบัติ

การอุทธรณ์คำสั่งแก้ไขหรือห้ามชุมนุม

16) ตามมาตรา 11 พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะฯ กรณีที่ผู้รับแจ้งเห็นว่าการชุมนุมสาธารณะอาจขัดมาตรา 7 และมาตรา 8 (เงื่อนไขในเรื่องสถานที่) ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งให้ผู้แจ้งการชุมนุมแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด หากผู้แจ้งการชุมนุมไม่ปฏิบัติ เจ้าพนักงานจะสั่งห้ามการชุมนุม คำสั่งห้ามอุทธรณ์ดังกล่าวสามารถอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือผู้รับแจ้งขึ้นไปหนึ่งชั้น และให้ผู้รับอุทธรณ์วินิจฉัยและแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง โดยต้องดการชุมนุมระหว่างอุทธรณ์

17) ในเรื่องการอุทธรณ์คำสั่งแก้ไขหรือคำสั่งห้ามชุมนุมนั้น หากเป็นกรณีตามมาตรา 11 เจ้าพนักงานต้องวินิจฉัยและแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง มีประเด็นพิจารณาว่าหากพ้นกำหนดระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์แล้วผู้รับแจ้งไม่มีคำวินิจฉัย ผู้ชุมนุมต้องดำเนินการเช่นไร

18) กรณีที่กำหนดเงื่อนไขอื่นซึ่งไม่ได้เป็นไปตามมาตรา 11 พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะฯ อาทิเช่น เจ้าพนักงานสั่งห้ามชุมนุมเนื่องจากเห็นว่าขัดกับคำสั่งหัวหน้า คสช.ที่ 3/2558 ข้อ 12 ซึ่งห้ามชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป หรือกรณีกล่าวอ้างเรื่องเดือนมงคล ซึ่งเป็นปัญหาว่ายังขาดกลไกทางกฎหมายในทบทวนตรวจสอบมารองรับในกรณีเช่นนี้ว่าต้องอุทธรณ์ต่อใคร ต้องยื่นในระยะเวลาเท่าใด และในบางกรณีระยะเวลาในการโต้แย้งดังกล่าวนั้นไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้จัดการชุมนุมสามารถจัดการชุมนุมได้ตามกำหนดระยะเวลา แม้ในกรณีดังกล่าวจะมีกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองรองรับ แต่ระยะเวลาในการอุทธรณ์อาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การชุมนุมที่เกิดขึ้นจริง

19) ปัญหาที่ต้องพิจารณาอีกประการ คือ กรณีมีคำสั่งห้ามการชุมนุม โดยที่เงื่อนไขในการสั่งห้ามนั้นไม่เป็นไปตามมาตรา 7 และมาตรา 8 นั้นจะมีผลให้ผู้ชุมนุมต้องดการชุมนุมตามมาตรา 11 วรรคห้าหรือไม่

20) กรณีปัญหาที่ต้องพิจารณา คือ ในคดีซึ่งกลุ่มคนอยากเลือกตั้งฟ้องคดีต่อศาลปกครองกรณีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติมิชอบในการสั่งห้ามชุมนุมระหว่างวันที่ 21-22 พฤษภาคม 2561 ศาลปกครองมีคำสั่งไม่รับฟ้องไว้พิจารณา¹⁰ เนื่องจากเห็นว่า ตามหนังสือที่ ตช. 0015. (บก.น.1) 10/2612 ลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2561 กำหนดเงื่อนไขและมีคำสั่ง (1) ห้ามมิให้จัดการชุมนุมทางการเมือง อันเป็นการขัดคำสั่งหัวหน้า คสช.

¹⁰ <http://www.tlhr2014.com/th/?p=7416>

ที่ 3/2558 เว้นแต่จะนำหนังสืออนุญาตจากหัวหน้า คสช. หรือผู้ได้รับมอบหมายมาแสดงก่อนเริ่มการประชุม ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง (2) ห้ามมิให้เคลื่อนย้ายผู้ชุมนุมในลักษณะที่ขัดต่อมาตรา 7 และ มาตรา 8 แห่ง พ.ร.บ. การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 (3) การโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้าจะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน ตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493 ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งภายในฝ่ายปกครองก่อน ซึ่งกรณีดังกล่าวนี้ไม่ใช่คำสั่งให้แก่ใจหรือห้ามการประชุม ตามมาตรา 11 จึงต้องอุทธรณ์ตามกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ซึ่งศาลเห็นว่าระยะเวลาในการอุทธรณ์นั้นอาจเทียบเคียงกับระยะเวลาตามมาตรา 11 ได้ อย่างไรก็ตามกรณีนี้ชี้ให้เห็นว่ากลไกกฎหมายในปัจจุบันนั้นเป็นปัญหาทั้งความไม่แน่นอนและไม่ทันการณ์ และเป็นอุปสรรคทำให้ไม่สามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมของประชาชนได้จริง

สถานที่ชุมนุม

21) ในประเด็นสถานที่ชุมนุม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะฯ ได้กำหนดการชุมนุมในสถานที่แต่ละประเภทแตกต่างกันได้แก่ (1) พื้นที่ห้ามชุมนุมในรัศมี 150 เมตรโดยเด็ดขาด ได้แก่ พระบรมมหาราชวัง พระราชวัง วัง ฯลฯ (2) พื้นที่ห้ามชุมนุมภายในได้แก่รัฐสภา ทำเนียบรัฐบาล และศาล โดยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจประกาศห้ามชุมนุมในรัศมี 50 เมตร โดยดูจากจำนวนและพฤติกรรมผู้ชุมนุม และ(3) พื้นที่ที่ชุมนุมได้แต่ห้ามไม่กีดขวางทางเข้าออก หรือรบกวนการปฏิบัติงานหรือการใช้บริการสถานที่สถานที่ทำการหน่วยงานของรัฐ ท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ หรือสถานีขนส่งสาธารณะ โรงพยาบาล สถานศึกษา และศาสนสถาน สถานทูตหรือสถานกงสุลของรัฐต่างประเทศ หรือสถานที่ทำการองค์การระหว่างประเทศ และสถานที่อื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

22) กรณีขอบเขตรัศมี 150 เมตร จากพระบรมมหาราชวังนั้นมีปัญหาในเรื่องความชัดเจนของสถานที่เนื่องจากภายในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นชุมชนเมืองซึ่งสถานที่ราชการบางแห่งหรือสถานที่สาธารณะที่มีคนสัญจรผ่านไปมาอาจอยู่ใกล้สถานที่ดังกล่าว โดยประชาชนไม่อาจจะทราบได้ว่าสถานที่ตามมาตรา 7 วรรคแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่งแม้จะทราบว่าสถานที่ใดเป็นพื้นที่ตามมาตรา 7 แต่ก็มีอาจทราบได้ว่าระยะรัศมี 150 เมตรนั้นวัดจากจุดใดและสิ้นสุดลง ณ จุดใด กรณีดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาขึ้นในบางพื้นที่ และถูกนำมากล่าวอ้างอยู่เสมอ อาทิเช่น การชุมนุมหน้าหอศิลปวัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีของกลุ่มคนอยากเลือกตั้งเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2561 ผู้ชุมนุม 39 ราย ถูกดำเนินคดีข้อหาชุมนุมห่างจากเขตพระราชวังไม่เกิน 150 เมตร¹¹ ซึ่งกรณีดังกล่าวควรเป็นหน้าที่รัฐในการทำเขตแดนและประกาศให้ชัดเจนในพื้นที่ดังกล่าว แม้ปัจจุบันจะมีป้ายปิดประกาศบนพื้นที่ skywalk แต่ก็ยังเป็นเพียงการพิมพ์บทบัญญัติตามมาตรา 7 มาวางไว้ไม่ได้ระบุว่ารัศมีนั้นอยู่ พื้นที่ใด ซึ่งจะยังเกิดปัญหาในทางปฏิบัติต่อไป

¹¹ <http://www.tlhr2014.com/th/?p=7590>

23) กรณีประกาศผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดพื้นที่ห้ามชุมนุมในรัศมี 50 เมตรรอบทำเนียบรัฐบาล ตามมาตรา 7 ไม่มีความชัดเจนว่าจะมีระยะเวลาในการประกาศเท่าใด และมีลักษณะใช้บังคับถาวร มิได้ ประกาศเป็นครั้งคราว กล่าวคือ พบว่ามีกรณีเดียวที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติใช้อำนาจประกาศห้ามชุมนุม รอบทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2561 ในการชุมนุมของเครือข่ายปกป้องอันดามันจากถ่านหิน ชุมนุมเพื่อยื่นหนังสือต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาและชุมนุมเรียกร้องให้รัฐบาลยกเลิก โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ ซึ่งพบปัญหาว่า ประกาศฉบับดังกล่าวนั้นไม่มีกำหนดระยะเวลา และมักถูก นำมากล่าวอ้างในการชุมนุมครั้งอื่นๆ โดยไม่มีการพิจารณาประกาศเป็นคราวๆไป ทั้งที่บทบัญญัติในมาตรา 7 การประกาศเช่นนั้นจะต้องพิจารณาตามความจำเป็น โดยคำนึงถึงจำนวนและพฤติการณ์ของผู้ชุมนุมด้วย อย่างไรก็ตามในกรณีนี้ผู้ชุมนุมยื่นอุทธรณ์ประกาศห้ามชุมนุมในรัศมี 50 เมตรรอบพื้นที่ทำเนียบรัฐบาล แต่ ผบ.ตร. มีคำสั่งยกอุทธรณ์เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2561 ซึ่งสะท้อนอีกหนึ่งปัญหาคือการใช้ระยะเวลาพิจารณา อุทธรณ์ยาวนาน ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การชุมนุมที่กำลังเกิดขึ้น)

24) ประเด็นสถานที่ในการชุมนุมนั้นพบว่าแม้ในบางสถานที่ที่ไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติการ ชุมนุมสาธารณะฯ เช่น สถานศึกษา วัด และที่เอกชน แต่พบว่าในบางกรณีเจ้าพนักงานยังมีการกล่าวอ้างให้ แจ้งการชุมนุม แต่ประเด็นที่ได้แย้งกันอยู่เสมออันเป็นกรณีการชุมนุมในสถานที่ตามมาตรา 8 ว่าการชุมนุมนั้น อาจกีดขวางทางเข้าออก หรือรบกวนการปฏิบัติงานหรือการใช้บริการสถานที่ นำไปสู่การใช้ดุลพินิจของเจ้า พนักงานออกคำสั่งให้ย้ายสถานที่ชุมนุม หรือคำสั่งในการห้ามการชุมนุม ตัวอย่างเช่น

25) การชุมนุมของกลุ่มคนรักหลักประกันสุขภาพเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2560 ซึ่งใช้พื้นที่ชุมนุมบริเวณ เกาะกลางถนนหน้ากระทรวงศึกษาธิการ สถานีตำรวจนครบาลดุสิตอ้างว่าบริเวณเกาะกลางถนนหน้า กระทรวงศึกษาธิการค่อนข้างไปทางน้ำพุ ใกล้คลองผดุงกรุงเกษมอยู่ในรัศมีไม่เกิน 50 เมตรจากทำเนียบรัฐบาล ซึ่ง ผบ.ตร.มีอำนาจออกประกาศห้ามการชุมนุมตามมาตรา 7 วรรคท้าย (แต่ไม่มีการออกประกาศมาเป็น การ เฉพาะ) และผู้ชุมนุมจำนวนมาก อาจกีดขวางทางเข้าออกหรือรบกวนการปฏิบัติงานหรือการใช้บริการทำเนียบ รัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ ขัดมาตรา 8 สถานีตำรวจนครบาลดุสิตจึงออกคำสั่งตามมาตรา 11 วรรคสอง ให้แก้ไขสถานที่ชุมนุม โดยให้ย้ายไปจัดการชุมนุมสาธารณะที่บริเวณสนามม้าบางเลี้ยว และจัดตัวแทนเพื่อยื่น จดหมายที่สำนักงาน กพร. ผู้ชุมนุมไม่ประสงค์ย้ายไปชุมนุมที่สนามม้าบางเลี้ยว จึงเปลี่ยนแปลงสถานที่ชุมนุม เป็นเกาะกลางถนนหน้าตึกสหประชาชาติและขอผ่อนผันการชุมนุม¹² หรือกรณีการชุมนุมของเครือข่ายคน สงขลา-ปัตตานีไม่เอาโรงไฟฟ้าถ่านหิน และเครือข่ายปกป้องอันดามันจากถ่านหิน เมื่อวันที่ 12-28 กุมภาพันธ์ 2561 บริเวณเกาะกลางถนนหน้าตึกสหประชาชาติ เจ้าพนักงานยื่นคำร้องขอให้ศาลแพ่งสั่งเลิกชุมนุมเนื่องจาก ชุมนุมกีดขวางและก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ประชาชนที่ใช้ทางเท้า เจ้าพนักงานสั่งให้ย้ายสถานที่ชุมนุม ไปบริเวณทางเท้าริมคลองผดุงกรุงเกษมแต่ผู้ชุมนุมไม่แก้ไข แต่ศาลได้สวนแล้วยกคำร้องเนื่องจากเห็นว่าเป็น การชุมนุมโดยสงบ

¹² <https://prachatai.com/journal/2017/06/71800>

26) กรณีตามมาตรา 9 ที่กำหนดให้หน่วยงานรัฐอาจจัดสถานที่ชุมนุมไว้ให้เป็นการเฉพาะนั้น ยังไม่พบว่า มีหน่วยงานใดจัดสถานที่ชุมนุมไว้โดยเฉพาะ มีเพียงคำแนะนำของเจ้าพนักงานในแต่ละแห่งว่าให้ไปชุมนุมที่ใด

เงื่อนไขการชุมนุม

27) ในการชุมนุมสาธารณะนั้นตามมาตรา 19 เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะนั้นมีอำนาจอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นสถานที่ชุมนุม รักษาความปลอดภัย อำนาจความสะดวกหรือบรรเทาเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่นซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ชุมนุม รักษาความปลอดภัยหรืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ชุมนุมในสถานที่ชุมนุม อำนาจความสะดวกในการจราจรและการขนส่งสาธารณะในบริเวณที่มีการชุมนุมและบริเวณใกล้เคียงเพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด รวมถึงอำนาจตาม (5) กำหนดเงื่อนไขหรือมีคำสั่งให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุม หรือผู้อยู่ภายในสถานที่ชุมนุมต้องปฏิบัติตามเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่

28) ประเด็นการกำหนดเงื่อนไขในการชุมนุมนั้น มีประเด็นต้องพิจารณาว่าเจ้าพนักงาน สามารถกำหนดเงื่อนไขตั้งแต่ก่อนมีการเริ่มชุมนุมได้หรือไม่ เนื่องจากเจ้าพนักงานมักจะระบุคำแนะนำหรือเงื่อนไขมาในหนังสือสรุปสาระสำคัญแจ้งการชุมนุม ซึ่งการแจ้งการชุมนุมนั้นสามารถห้ามชุมนุมได้ในกรณีตามมาตรา 7 และมาตรา 8 เท่านั้น

29) กรณีปัญหาหนึ่งที่มีก่อกำเนิดจากการกำหนดเงื่อนไขของเจ้าพนักงาน คือ การกำหนดเงื่อนไขที่เกินไปกว่าอำนาจตามมาตรา 19 อาทิเช่น กรณีการชุมนุมครบรอบ 4 ปีรัฐประหารของกลุ่มคนอยากเลือกตั้ง กำหนดเงื่อนไขตามหนังสือที่ ดช. 0015. (บก.น.1) 10/2612 ลงวันที่ 20 พ.ค. 2561 (1) ห้ามมิให้จัดการชุมนุม การชุมนุมทางการเมือง อันเป็นการขัดคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 เว้นแต่จะนำหนังสืออนุญาตจากหัวหน้าคสช.หรือผู้ได้รับมอบหมายมาแสดงก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง (2) ห้ามมิให้เคลื่อนย้ายผู้ชุมนุมในลักษณะที่ขัดต่อมาตรา 7 และ มาตรา 8 แห่งพ.ร.บ.ชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 (3) การโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้าจะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน ตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493 ซึ่งกรณีดังกล่าวนี้เป็นเงื่อนไขซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับมาตรา 19 ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

30) ข้อสังเกตประการหนึ่งคือ การมีพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะนั้นไม่ได้เป็นการลดภาระของประชาชนในการปฏิบัติตามกฎหมายหรือการอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น การใช้เครื่องขยายเสียง ไฟฟ้า

หรือห้องสุขา ในทางตรงกันข้ามกลับกลายเป็นเงื่อนไขซึ่งกลายเป็นภาระของผู้ชุมนุมเพิ่มมากขึ้นในการจัดหา หรือขออนุญาตเข้าช้อน

31) นอกจากนี้ประเด็นที่สำคัญ คือ การบังคับใช้คำสั่งหัวหน้า คสช.ที่ 3/2558 ข้อ 12 ซึ่งกำหนดห้าม ชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป พร้อมกับพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.2558 ทำให้เจ้า พนักงานสามารถเข้าไปพิจารณาถึงเนื้อหาในการชุมนุม ซึ่งขัดกับวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการชุมนุม สาธารณะพ.ศ.2558 ที่ต้องการดูแลเฉพาะมาตรการอำนวยความสะดวกในการใช้สถานที่สาธารณะร่วมกันเท่านั้น

32) กรณีที่เจ้าพนักงานเข้ามาควบคุมเนื้อหาของการชุมนุม ไม่เฉพาะแต่เพียงการชุมนุมที่เกี่ยวข้องกับ ทางการเมืองโดยตรงเท่านั้น แต่กำหนดห้ามใช้ป้ายผ้า อุปกรณ์ เครื่องขยายเสียง ห้ามใส่เสื้อยืดซึ่งมีข้อความ รณรงค์ ในประเด็นต่างๆ ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ แรงงาน การชุมนุมคัดค้านสารเคมี ซึ่งอุปกรณ์ดังกล่าวนั้น ล้วนเป็นปกติของการชุมนุมซึ่งต้องมีการแสดงออกและสื่อความหมายของการมาชุมนุมเพื่อประชาชนทั่วไป รับทราบ

กรณีเจ้าหน้าที่ร้องขอให้ศาลไต่สวนเพื่อสั่งให้เลิกการชุมนุม

33) กรณีที่เจ้าพนักงานเห็นว่าการชุมนุมนั้นมิชอบด้วยกฎหมายเมื่อกำหนดระยะเวลาแก้ไข หรือ กำหนด ระยะเวลาให้เลิกการชุมนุมแล้ว ผู้ชุมนุมไม่แก้ไขการชุมนุมหรือไม่เลิกการชุมนุม เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุม สาธารณะร้องขอต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อมีคำสั่งให้ ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะ โดยศาลต้องพิจารณาคำขอเป็นการด่วน คำสั่งดังกล่าวสามารถอุทธรณ์ไปศาล อุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคได้ และเป็นที่สุด

34) กรณีเจ้าพนักงานยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งเลิกการชุมนุมนั้น มีสองกรณีที่น่าจะนำมาพิจารณาคือ กรณี ชุมนุมคัดค้านถ่านหินกระบี่ และกรณีเดินเทใจให้เทพา

35) กรณีการชุมนุมคัดค้านถ่านหินกระบี่ ที่สำนักงานกพร. เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2560 นั้น เจ้าพนักงานได้ยื่นคำร้องให้ศาลเลิกสั่งเลิกการชุมนุม โดยศาลได้มีนัดไต่สวนในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2560 ซึ่งเป็นวันทำการถัดไป อย่างไรก็ตามในระหว่างเสาร์และอาทิตย์ เจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ทหารได้ใช้อำนาจตามคำสั่งหัวหน้า คสช.ที่ 3/2558 ควบคุมตัว 3 แกนนำเข้าค่ายทหารมณฑลทหารบกที่ 11 และ ควบคุมตัวผู้ชุมนุม 11 รายไปยังที่กองกำกับการสายตรวจ 191 แม้กรณีดังกล่าวจะเป็นปฏิบัติการของ

เจ้าหน้าที่รัฐ แต่มีข้อน่าพิจารณาว่า ในกรณีที่มีการชุมนุมนั้นเมื่อศาลปิดทำการเสาร์อาทิตย์นั้น ย่อมทำให้ไม่สามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างทันทั่วถึง

36) กรณีการชุมนุมเครือข่ายคนสงขลา-ปัตตานีไม่เอาโรงไฟฟ้าถ่านหิน เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2560 ซึ่งเป็นการเดินเท้าจากอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ไปยังตัวจังหวัดสงขลานั้น เจ้าพนักงานได้ยื่นขอให้ศาลสั่งเลิกการชุมนุมเนื่องจากไม่แจ้งการชุมนุม แต่ในคดีดังกล่าว ศาลไม่มีการส่งหมายหรือปิดหมายนัดไต่สวน ทำให้ผู้จัดการชุมนุมซึ่งได้รับการแจ้งจากเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มั่นใจว่าเป็น มีการนัดหมายจากศาลจริงหรือไม่ จึงไม่มีตัวแทนผู้ชุมนุมเข้าร่วมการไต่สวน ทำให้ผู้ชุมนุมเสียสิทธิ์โต้แย้งคัดค้าน (โดยหลัก คำคู่ความต้องให้สิทธิทุกฝ่ายโต้แย้ง ยกเว้นกฎหมายกำหนดให้ทำได้โดยฝ่ายเดียว) และเมื่อมีการอุทธรณ์คำสั่ง ศาลอุทธรณ์ไม่รับพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งให้เลิกการชุมนุมของศาลชั้นต้น โดยอ้างเหตุว่าการชุมนุมสิ้นสุดไปแล้ว

การปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่

37) กรณีตัวอย่างการปิดกั้นการชุมนุมในปี 2561 มีสองกรณีที่สำคัญและเห็นได้อย่างชัดเจนคือการปิดกั้นการชุมนุม we walk เดินมิตรภาพที่ประตูหน้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2561 และกรณีการปิดกั้นการชุมนุมของกลุ่มคนอยากเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2561 จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ไปหยุดตรงหน้าที่ทำการองค์การสหประชาชาติ โดยทั้งสองกรณีได้มีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะเรียบร้อยแล้ว แต่เจ้าหน้าที่ปิดกั้นไม่ให้มีการชุมนุมและไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ โดยอ้างว่าผู้ชุมนุมกระทำความผิดคำสั่งหัวหน้า คสช.ที่ 3/2558

38) การปฏิบัติการของเจ้าพนักงานนอกจากการสกัดกั้นการใช้เสรีภาพในการชุมนุมตั้งแต่ช่วงที่ดำเนินการแจ้งการชุมนุม และกำหนดเงื่อนไขดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ในระหว่างการชุมนุมพบว่าเจ้าพนักงานจะใช้กฎหมายอื่นเพื่อเป็นเหตุในการจับกุมโดยไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ ฯ อาทิเช่น การจับกุมผู้ชุมนุมโดยอ้างว่าเป็นความผิดซึ่งหน้า ตัวอย่างเช่น การจับกุมในคดีเทใจให้เทพา และ คดียื่นเฉยๆ (อานนท์ น้าภา)

39) นอกจากนี้ยังพบว่าบางกรณีที่มีการชุมนุมในพื้นที่กรุงเทพมหานครและมีผู้เข้าร่วมจากต่างจังหวัด เจ้าหน้าที่อาจใช้กำลังขัดขวางไม่ให้เข้าร่วมชุมนุมได้ ตัวอย่าง กรณีกลุ่ม P MOVE เจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจได้สกัดกั้นการเดินทาง ณ บริเวณด่านตรวจแม่ทา จังหวัดลำพูน และด่านตรวจใกล้มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ บางส่วนถูกเจ้าหน้าที่ทหารนำตัวไปพูดคุย ณ ค่ายกาวิละ จังหวัดเชียงใหม่ ช่วงวันที่ 1- 2 พฤษภาคม 2561 และควบคุมตัวพนักงานขับรถโดยสารคันที่ผู้ชุมนุมเดินทางมาโดยอ้างว่าจะนำตัวไปตรวจหาสารเสพติด

40) นอกจากอุปสรรคในการแจ้งการชุมนุมสาธารณะและการปิดกั้นการชุมนุมแล้ว เจ้าหน้าที่งานยังใช้มาตรการอื่นๆ สร้างความยุ่งยากในการใช้เสรีภาพในการชุมนุม เช่น การขอตรวจบัตรประชาชน การขอค้นรถ การปิดกั้นไม่ให้ผู้มาร่วมชุมนุมในภายหลัง และหลายในการชุมนุมหลายกรณี เจ้าหน้าที่ไม่มีการแสดงตัว แต่งชุดธรรมดา ติดตาม ถ่ายภาพ ช่มชู้ผู้เข้าร่วมชุมนุม การควบคุมตัว เชิญตัวจากที่ชุมนุมมาบันทึกประวัติ ไปจนถึงการติดตามไปยังที่พักอาศัย ทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัวในการเข้าร่วมการชุมนุม

กรณีขอคุ้มครองชั่วคราวและฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

นับแต่มีการบังคับใช้ พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะฯ มีการนำคดีชุมนุมสาธารณะไปฟ้องต่อศาลปกครองอย่างน้อยสองคดี ได้แก่

41) คดี We walk...เดินมิตรภาพ ผู้ชุมนุมเครือข่าย People Go Network ได้ยื่นฟ้องคดีต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติและเจ้าพนักงานในสังกัดกรณีปฏิบัติการทางปกครองโดยมิชอบด้วยกฎหมายปิดกั้นการชุมนุม เมื่อวันที่ 20-21 มกราคม 2561 ที่บริเวณหน้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต และอบต.ลำไทร ซึ่งกรณีดังกล่าวทั้งศาลปกครองและศาลปกครองสูงสุดได้ยืนยันเสรีภาพในการชุมนุม โดยมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวผู้ชุมนุมไม่ให้เจ้าพนักงานดำเนินการสกัดกั้นผู้ชุมนุม จนสามารถดำเนินกิจกรรมไปได้ โดยมีอุปสรรคอยู่บ้างจากปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ในการติดตาม และปัญหาเรื่องที่พักอาศัยและที่ทำกิจกรรม อย่างไรก็ตามต่อมา 28 กันยายน 2561 ศาลปกครองกลางได้พิพากษายกฟ้องโดยยืนยันว่าผู้ชุมนุมมีเสรีภาพในการชุมนุม แต่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการโดยชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 19 พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะฯ แล้ว ปัจจุบันคดีอยู่ระหว่างการอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

42) คดีปกครองกลุ่มคนอยากเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2561 ศาลปกครองมีคำสั่งไม่รับฟ้องคดีเนื่องจากคำสั่งห้ามชุมนุมซึ่งเจ้าพนักงานอ้างเหตุตามคำสั่งหัวหน้า คสช.ที่ 3/2558 ถือเป็นคำสั่งทางปกครองซึ่งต้องอุทธรณ์ก่อนจึงจะฟ้องคดีได้ เนื่องจากไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งในฝ่ายปกครองก่อน ศาลจึงยกฟ้องคดีดังกล่าวมีข้อสังเกตว่าหากต้องรออุทธรณ์ภายในก่อนในขณะที่ยังไม่มีปฏิบัติการทางปกครองเกิดขึ้นจะทำให้ระยะเวลาในการอุทธรณ์และฟ้องคดีไม่เพียงพอกับการชุมนุม แม้จะเป็นไปตามหลักทั่วไป แต่การใช้กลไกในลักษณะนี้จะไม่สามารถทำให้เกิดการชุมนุมที่มีระยะเวลาสั้นได้ ซึ่งเมื่อเทียบระยะเวลาในคดี We walk ซึ่งมีปฏิบัติการทางปกครองและมีการชุมนุมต่อเนื่อง ศาลจึงมีระยะเวลาเพียงพอในการสั่งคุ้มครองชั่วคราว

ข้อมูลกรณีศึกษาปัญหาการตีความบังคับใช้พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ.2558 (บางส่วน)

1. กรณีเครือข่ายประชาชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนชุมนุมขอคืนผังเมือง เรียกร้องให้ยกเลิกคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2559 และ 4/2559

วันที่ 25 - 28 กุมภาพันธ์ 2559 บริเวณทางเท้าเกาะกลางถนนราชดำเนินนอก หน้าองค์การสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร (พื้นที่รับผิดชอบ: สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง)

ประเด็นปัญหา

- ตำรวจอ้างคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 ในการสั่งไม่อนุญาตการชุมนุม

“ไม่อนุญาตให้มีการชุมนุม เนื่องจากคำสั่ง คสช. ที่ 3/2559 และ 4/2559 ถือเป็นกฎหมายตามความใน มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 การชุมนุมเพื่อเรียกร้องให้ยกเลิกกฎหมายถือเป็นการกระทำที่ขัดต่อการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล จึงถือเป็นการชุมนุมเรียกร้องทางการเมือง ซึ่งขัดต่อประกาศ คสช. ฉบับที่ 7/2557 และคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558”

- ตำรวจผู้รับแจ้งการชุมนุมไม่รับพิจารณาอุทธรณ์และไม่มีการส่งเรื่องอุทธรณ์ให้ผู้มีอำนาจพิจารณา

25 กุมภาพันธ์ 2559 มีการอุทธรณ์คัดค้านหนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมสาธารณะต่อผู้กำกับการ สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง แต่ในวันเดียวกันนั้น สน.นางเลิ้ง มีหนังสือตอบกลับมา ระบุว่าไม่อาจรับแจ้งการชุมนุมสาธารณะและพิจารณาหนังสืออุทธรณ์คัดค้านหนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมสาธารณะได้ เนื่องจาก การชุมนุมดังกล่าวถือเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 หากประสงค์จะจัดการชุมนุม เห็นควรให้ ยื่นเรื่องขออนุญาตต่อหัวหน้า คสช. รวมทั้งทางรัฐบาลได้กำหนดให้มีช่องทางที่ยื่นเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ อยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) ไว้แล้ว

ข้อมูลอ้างอิง

- หนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2559
- หนังสือแจ้งผลการยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ชุมนุม ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2559

2. เครือข่ายปกป้องอันตรายจากถ่านหิน ชุมชุมคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่

วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2560 บริเวณสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) ตรงข้ามทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพมหานคร (พื้นที่รับผิดชอบ: สถานีตำรวจนครบาลดุสิต)

ประเด็นปัญหา

- ดำรวจอ้างเรื่องการห้ามชุมนุมในระยะรัศมี 50 เมตรจากทำเนียบรัฐบาล โดยไม่มีการออกประกาศของ ผบ.ตร. ตามมาตรา 7 วรรคท้าย เป็นการเฉพาะ และระบุว่าเห็นควรให้ทำกิจกรรมอยู่ภายในสำนักงาน กพร.
- หนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมฯ ใช้ถ้อยคำกำหนดเงื่อนไขในลักษณะการขอความร่วมมือ ไม่ชัดเจนว่าเป็นคำสั่งตามกฎหมายหรือไม่ และเป็นการกำหนดเงื่อนไขเกินกว่าที่กฎหมายให้อำนาจ เช่น เห็นควรให้ผู้ชุมนุมยื่นหนังสือต่อศูนย์บริการประชาชนฯ ขอความกรุณางดใช้เครื่องขยายเสียง
- อ้างคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 ขอความกรุณาจัดกิจกรรมที่อาจขัดต่อคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558
- อาศัยข้อกฎหมายตามมาตรา 17 เรื่องการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมโดยไม่ได้แจ้งล่วงหน้า ประกอบมาตรา 7, 8, 15, 16 ออกประกาศให้แก้ไขการชุมนุม กรณีผู้ชุมนุมเคลื่อนย้ายจากฝั่ง กพร. ข้ามถนนมาฝั่งทำเนียบรัฐบาล
- ดำรวจยื่นคำร้องขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งให้เลิกการชุมนุม แต่ในระหว่างที่ยังไม่ถึงวันนัดไต่สวนคำร้องของศาล เจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมแกนนำสามคนเข้าค่ายทหาร โดยไม่ให้ญาติหรือทนายความเข้าพบ และร่วมรับฟังการสอบสวน กับทั้งได้ทำการปิดกั้นขัดขวางไม่ให้ผู้ชุมนุมใช้ห้องน้ำ เข้าออกสถานที่ชุมนุม และไม่ให้มีการส่งอาหารให้ผู้เข้าร่วมชุมนุมรับประทาน

ข้อมูลอ้างอิง

- หนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2560
- ประกาศให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2560 (ยังไม่มีไฟล์)
- คำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้เลิกการชุมนุม และหมายนัดไต่สวนคำร้อง ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2560

3. เครือข่ายประชาชนปฏิรูปพลังงานไทยชุมนุมยื่นหนังสือให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติดำเนินการพิจารณา
ผ่านร่างพระราชบัญญัติปิโตรเลียมฯ และร่างพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียมฯ

วันที่ 30 มีนาคม 2560 บนทางเท้าตรงข้ามรัฐสภา ฝั่งสวนสัตว์ดุสิต (พื้นที่รับผิดชอบ: สถานีตำรวจนครบาล
ดุสิต)

ประเด็นปัญหา

- ดำรวจอ้างในหนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมฯ ว่ากิจกรรมอาจเข้าข่ายชุมนุมทางการเมืองตามคำสั่ง
หัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 ให้ขออนุญาตต่อหัวหน้า คสช.
- มีการออกประกาศให้แก้ไขการชุมนุมฯ และตำรวจยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้เลิกการชุมนุม
เนื่องจากพื้นที่ชุมนุมอยู่ในระยะรัศมี 150 เมตรจากเขตพระราชฐาน ขัดต่อมาตรา 7 (แต่ตำรวจไม่ได้
ยกเหตุนี้ขึ้นอ้างในหนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมฯ และไม่มีแผนที่แสดงขอบเขตที่ชัดเจนว่าวัด
ระยะทางจากจุดใด)

ข้อมูลอ้างอิง

- หนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่ 28 มีนาคม 2560
- ประกาศให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่ 30 มีนาคม 2560
- คำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้เลิกการชุมนุมฯ และหมายนัดไต่สวนคำร้อง ลงวันที่ 30 มีนาคม 2560

4. ขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (พีมูฟ) ชุมนุมเพื่อรอฟังผลการประชุมคณะกรรมการแก้ไข
ปัญหาให้กับขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม

วันที่ 30 มีนาคม - 1 เมษายน 2560 บริเวณหน้าสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.)
ตรงข้ามทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพมหานคร (พื้นที่รับผิดชอบ: สถานีตำรวจนครบาลดุสิต)

ประเด็นปัญหา

- ดำรวจอ้างในหนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมฯ ว่ากิจกรรมอาจเข้าข่ายชุมนุมทางการเมืองตามคำสั่ง
หัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 ให้ขออนุญาตต่อหัวหน้า คสช.

ข้อมูลอ้างอิง

- หนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่ 28 มีนาคม 2560

5. กลุ่มคนรักหลักประกันสุขภาพชุมนุมยื่นหนังสือคัดค้านแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

วันที่ 6 มิถุนายน 2560 บริเวณเกาะกลางถนนหน้ากระทรวงศึกษาธิการก่อนไปทางน้ำพุ ใกล้คลองผดุงกรุงเกษม(พื้นที่รับผิดชอบ: สถานีตำรวจนครบาลดุสิต) และเกาะกลางถนนหน้าตึกสหประชาชาติ (ยูเอ็น) (พื้นที่รับผิดชอบ: สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง)

ประเด็นปัญหา

- สน.ดุสิต อ้างว่าบริเวณเกาะกลางถนนหน้ากระทรวงศึกษาธิการก่อนไปทางน้ำพุ ใกล้คลองผดุงกรุงเกษมอยู่ในรัศมีไม่เกิน 50 เมตรจากทำเนียบรัฐบาล ซึ่ง ผบ.ตร.มีอำนาจออกประกาศห้ามการชุมนุมตามมาตรา 7 วรรคท้าย (แต่ไม่มีการออกประกาศมาเป็นการเฉพาะ) และผู้ชุมนุมจำนวนมาก อาจกีดขวางทางเข้าออกหรือรบกวนการปฏิบัติงานหรือการใช้บริการทำเนียบรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ ขัดมาตรา 8
- สน.ดุสิต ออกคำสั่งตามมาตรา 11 วรรคสอง ให้แก้ไขสถานที่ชุมนุม โดยให้ย้ายไปจัดการชุมนุมสาธารณะที่บริเวณสนามม้านางเลิ้ง และจัดตัวแทนเพื่อยื่นจดหมายที่สำนักงาน กพร.
- หนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมฯ ใช้ถ้อยคำกำหนดเงื่อนไขในลักษณะการขอความร่วมมือ ไม่ชัดเจนว่าเป็นคำสั่งตามกฎหมายหรือไม่ และเป็นการกำหนดเงื่อนไขเกินกว่าที่กฎหมายให้อำนาจ เช่น ขอให้งดใช้เครื่องขยายเสียงเนื่องจากจะเป็นการรบกวนการปฏิบัติหน้าที่หรือการให้บริการประชาชนของสำนักงาน กพร.
- อ้างคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 ว่าเห็นควรงดจัดกิจกรรมที่อาจขัดคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558
- ผู้ชุมนุมแจ้งการชุมนุมสาธารณะต่อ สน.ดุสิต ตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2560 แต่ได้รับหนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมสาธารณะทางโทรสารเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2560 ซึ่งตามกฎหมายกำหนดว่าตำรวจต้องส่งหนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมฯ ให้ผู้แจ้งภายใน 24 ชั่วโมงนับแต่ได้รับแจ้งการชุมนุม ส่งผลให้เหลือเวลาไม่ถึง 24 ชั่วโมงในการแก้ไขปรับเปลี่ยนแผนการชุมนุม
- ผู้ชุมนุมไม่ประสงค์ย้ายไปชุมนุมที่สนามม้านางเลิ้ง จึงเปลี่ยนแปลงสถานที่ชุมนุมเป็นเกาะกลางถนนหน้าตึกสหประชาชาติ (ยูเอ็น) และได้ยื่นแจ้งการชุมนุมต่อ สน.นางเลิ้ง แล้วในช่วงบ่ายวันที่ 5 มิถุนายน 2560 แต่ สน.นางเลิ้ง มีหนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมฯ แจ้งว่าเป็นการแจ้งการชุมนุมล่วงหน้าไม่ถึง 24 ชั่วโมงก่อนเริ่มการชุมนุม ให้ผู้ชุมนุมยื่นคำขอผ่อนผันกำหนดระยะเวลาด้วย (แม้ว่าเดิมผู้ชุมนุมจะได้แจ้งการชุมนุมต่อ สน.ดุสิต ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมงแล้วก็ตาม แต่ สน.นางเลิ้ง ไม่ได้พิจารณาปรับระยะเวลาต่อเนื่อง)

ข้อมูลอ้างอิง

- หนังสือสรุปสาระสำคัญการประชุมสาธารณะ สน.ดลิต ลงวันที่ 3 มิถุนายน 2560 (ได้รับ 5 มิ.ย. 60)
- ประกาศให้แก่ไขการชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่ 3 มิถุนายน 2560 (ได้รับ 5 มิ.ย. 60)
- หนังสือสรุปสาระสำคัญการประชุมสาธารณะ สน.นางเล็ง ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2560
- หนังสือขอผ่อนผันระยะเวลาแจ้งการชุมนุม ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2560

6. เครือข่ายประชาชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนชุมนุมยื่นหนังสือต่อรัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความเห็นต่อร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

วันที่ 24 กรกฎาคม 2560 ภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นอกอาคาร) และบริเวณทางเข้าหน้ากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พื้นที่รับผิดชอบ: สถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ)

ประเด็นปัญหา

- ดำรงจอ้างมาตรา 8 ว่าการประชุมสาธารณะบริเวณภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และบริเวณพุดบาทหน้ากระทรวงฯ ซึ่งเป็นที่ทำการหน่วยงานของรัฐ แม้จะอยู่ภายนอกอาคาร แต่มีผู้เข้าร่วมจำนวนมากและมีการใช้เครื่องขยายเสียงพร้อมป้ายณรงค์ อาจเป็นการกีดขวางทางเข้าออก หรือรบกวนการปฏิบัติงานหรือการใช้บริการสถานที่หรือก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้สถานที่ดังกล่าว อีกทั้งเครื่องขยายเสียงจะส่งเสียงดังรบกวนการปฏิบัติงานสถานที่ทำงานของกระทรวงฯ และหน่วยงานราชการที่อยู่ใกล้เคียง
- หนังสือสรุปสาระสำคัญการประชุมฯ ใช้ถ้อยคำกำหนดเงื่อนไขในลักษณะการขอความร่วมมือ ไม่ชัดเจนว่าเป็นคำสั่งตามกฎหมายหรือไม่ และเป็นการกำหนดเงื่อนไขเกินกว่าที่กฎหมายให้อำนาจ เช่น เห็นควรให้ผู้ชุมนุมจัดตัวแทนยื่นหนังสือต่อศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ภายในสำนักงาน กพร. หรือให้เข้าไปรวมตัวในห้องประชุมของกระทรวงฯ และจัดตัวแทนยื่นหนังสือ ให้งดใช้เครื่องขยายเสียง ดป้ายผ้าณรงค์หรือป้ายไวโรณรงค์ ห้ามมีการล่องล่ำไปบนพื้นผิวการจราจรหรือกีดขวางทางเท้า
- อ้างคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 ว่าเห็นควรงดจัดกิจกรรมที่อาจขัดต่อคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558

ข้อมูลอ้างอิง:

- หนังสือสรุปสาระสำคัญการประชุมสาธารณะ ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2560

7. เครือข่ายสนับสนุนการแบนสารพิษที่มีอันตรายร้ายแรง (Thai-PAN) เข้ายื่นหนังสือต่อนายกรัฐมนตรี ขอให้ยกเลิกและจำกัดการใช้สารพิษที่มีความเสี่ยงสูง พาราควอต คลอร์ไพริฟอส ไกลโฟเซต

วันที่ 19 กันยายน 2560 จากวัดเบญจมบพิตรถึงทำเนียบรัฐบาล (พื้นที่รับผิดชอบ: สถานีตำรวจนครบาลดุสิต)

ประเด็นปัญหา

- ดำรวจอ้างในหนังสือสรุปสาระสำคัญการประชุมฯ ว่ากิจกรรมอาจเข้าข่ายชุมนุมทางการเมืองตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 ให้ขออนุญาตต่อหัวหน้า คสช.
- อ้างเรื่องระยะรัศมี 50 เมตรจากทำเนียบรัฐบาล โดยไม่มีการออกประกาศของ ผบ.ตร. ตามมาตรา 7 วรรคท้าย เป็นการเฉพาะ
- หนังสือสรุปสาระสำคัญการประชุมฯ ใช้ถ้อยคำกำหนดเงื่อนไขในลักษณะการขอความร่วมมือ ไม่ชัดเจนว่าเป็นคำสั่งตามกฎหมายหรือไม่ และเป็นการกำหนดเงื่อนไขเกินกว่าที่กฎหมายให้อำนาจ เช่น เห็นควรให้ผู้ชุมนุมจัดตัวแทนยื่นหนังสือต่อศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ภายในสำนักงาน กพร. และขอความกรุณางดใช้เครื่องขยายเสียง
- ในวันชุมนุม ขณะที่ผู้ชุมนุมจะเดินขบวนจากข้างวัดเบญจมบพิตรมาด้านหน้าสำนักงาน กพร. เจ้าหน้าที่ตำรวจมาสั่งห้ามขู่ว่าจะฟ้องระหว่างการเดินทาง ผู้ชุมนุมจึงต้องเก็บป้ายลงหันเข้าหาตัว จึงได้รับอนุญาตให้เดินได้ และห้ามผู้ชุมนุมถ่ายรูปกับทำเนียบรัฐบาล ซึ่งเป็นการออกคำสั่งโดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจ

ข้อมูลอ้างอิง

- หนังสือสรุปสาระสำคัญการประชุมสาธารณะ ลงวันที่ 18 กันยายน 2560
- รายงานข่าว “ตร.ขู่ว่าห้ามขู่ว่าจะฟ้องทำเนียบฯ เครือข่ายประชาชนลุยยื่นคำสารเคมีอันตราย” โดย iLaw (<http://bit.ly/2Nq8Ofn>)

8. เครือข่ายประชาชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนชุมนุมติดตามความคืบหน้าข้อเสนอของเครือข่ายฯ เรื่อง ความเห็นต่อร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ ที่ยื่นต่อรัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วันที่ 22 กันยายน 2560 ภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นอกอาคาร) และบริเวณทางเท้าหน้ากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พื้นที่รับผิดชอบ: สถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ)

ประเด็นปัญหา

- หนังสือสรุปสาระสำคัญการประชุมฯ ใช้ถ้อยคำกำหนดเงื่อนไขในลักษณะการขอความร่วมมือ ไม่ชัดเจนว่าเป็นคำสั่งตามกฎหมายหรือไม่ และเป็นการกำหนดเงื่อนไขเกินกว่าที่กฎหมายให้อำนาจ เช่น ขอความร่วมมือให้งดการใช้เครื่องขยายเสียงเนื่องจากจะเป็นการรบกวนการปฏิบัติหน้าที่หรือ การใช้บริการของประชาชนที่มาติดต่อหน่วยงานของรัฐ ขอความร่วมมือให้จัดตัวแทนเข้าไปยื่น หนังสือและเข้าร่วมประชุมหารือกับผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในห้วง ประชุมที่จัดเตรียมไว้ ขอความร่วมมืองดป้ายผ้าณรงค์หรือป้ายไวโรนรงค์

ข้อมูลอ้างอิง

- หนังสือสรุปสาระสำคัญการประชุมสาธารณะ ลงวันที่ 19 กันยายน 2560

-----

9. เครือข่ายคนสงขลา-ปัตตานีไม่เอาโรงไฟฟ้าถ่านหินเดินเท้าเพื่อเข้ายื่นหนังสือต่อนายกรัฐมนตรีในการประชุม ครม.สัญจรจังหวัดสงขลา และเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิทธิพลเมือง สิทธิชุมชนกับประชาชน ตลอดเส้นทาง (เดินเทใจให้เทพา)

วันที่ 24 - 28 พฤศจิกายน 2560 เดินจากหมู่ 4 ตำบลปากบาง อำเภอเทพา ผ่านตำบลสะกอม อำเภอเทพา สวนกง ตำบลท่าทับ อำเภอจะนะ สิ้นสุดที่อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา (พื้นที่รับผิดชอบ: สถานีตำรวจภูธร อำเภอเทพา)

ประเด็นปัญหา

- เครือข่ายฯ เห็นว่าการเดินไปยื่นหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีไม่เข้าข่ายการประชุมสาธารณะตามนิยาม กฎหมาย จึงไม่ได้ยื่นแจ้งการประชุมล่วงหน้า แต่เมื่อเริ่มออกเดินวันแรกในวันที่ 24 พ.ย. 60 ตำรวจ ตีความว่าเป็นการประชุมสาธารณะโดยไม่ได้แจ้งล่วงหน้า และมีประกาศให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ชุมนุม
- ผู้ชุมนุมดำเนินการแจ้งการประชุมตามประกาศของตำรวจ แต่ตำรวจแจ้งว่าต้องรอให้ครบ 24 ชั่วโมง หลังแจ้งการประชุมก่อนจึงจะสามารถชุมนุมได้ (หลัง 18.52 น. ของวันที่ 25 พ.ย. 60) หรือต้องยื่นขอ อนุญาตผ่อนผันกำหนดระยะเวลาการแจ้งการประชุมด้วย
- สภ.จะนะ มีหนังสือแจ้งเตือนว่าการชุมนุมไม่เป็นไปตามเส้นทางที่ระบุไว้ในหนังสือแจ้งการประชุม หาก ผู้ชุมนุมจะเปลี่ยนแปลงเส้นทางหรือกิจกรรม ขอให้แจ้งให้ตำรวจทราบล่วงหน้าด้วย

- วันที่ 25 พ.ย. 60 เมื่อผู้ชุมนุมยื่นคำขออนุญาตผ่อนผันการแจ้งการชุมนุม ตำรวจมีคำสั่งไม่อนุญาต โดยให้เหตุผลว่ามีการเคลื่อนขบวนผู้ชุมนุมในระหว่างรอผลคำสั่ง เป็นการชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (โดยมิได้พิจารณาเหตุผลเรื่องการอำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัย)
- ตำรวจออกประกาศให้เลิกการชุมนุมภายในเวลา 18.00 น. ของวันที่ 25 พ.ย. 2560 แต่นำประกาศดังกล่าวมาปิดประกาศที่มีสียึดที่ปักของผู้ชุมนุมเวลาประมาณ 20.30 น. หลังพ้นกำหนดเวลาตามประกาศไปแล้ว
- วันที่ 26 พ.ย. 60 ผู้ชุมนุมออกเดินทางต่อโดยเห็นว่าได้แจ้งการชุมนุมล่วงหน้าครบ 24 ชั่วโมงแล้ว จึงสามารถชุมนุมได้แม้จะไม่ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผัน แต่ตำรวจตีความว่าเป็นการชุมนุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อเนื่องมา
- วันที่ 27 พ.ย. 60 เมื่อผู้ชุมนุมเดินทางถึงบริเวณประตูมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีตำรวจควบคุมฝูงชน ตั้งแถวกันถนนปิด 1 ช่องจราจร จนถึงเวลาประมาณบ่าย 2 โมงผู้ชุมนุมจึงพยายามเดินฝ่าแนวกันของตำรวจเพื่อไปยังโรงพยาบาลจิตเวชสงขลาซึ่งเป็นจุดนัดกินข้าว และนำไปสู่การจับกุมผู้ชุมนุมในข้อหาทำร้ายร่างกายเจ้าพนักงานจากการผลักดันและกระแทกกระทั้นบริเวณแนวกันของตำรวจ
- ตำรวจยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดสงขลาขอให้มีการสั่งเลิกการชุมนุม แต่ผู้ชุมนุมไม่ได้รับหมายหรือมีการแจ้งล่วงหน้าอย่างเป็นทางการจากศาลว่าจะมีการไต่สวนคำร้อง จึงไม่มีตัวแทนไปร่วมคัดค้านคำร้อง
- ศาลจังหวัดสงขลาไต่สวนตำรวจผู้ร้องเพียงปากเดียว โดยเชื่อตามคำเบิกความของตำรวจว่าได้แจ้งการไต่สวนให้ผู้จัดการชุมนุมทราบแล้ว แต่ผู้จัดการชุมนุมต้องการดูแลการชุมนุม ไม่ประสงค์ที่จะมาศาลหรือยื่นคำคัดค้าน
- เจ้าหน้าที่ตำรวจสลายการชุมนุมและทำการจับกุมผู้ชุมนุม 16 คน ตั้งแต่ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งให้เลิกการชุมนุมและนำคำสั่งศาลมาปิดประกาศ โดยอ้างว่าเป็นการกระทำความผิดซึ่งหน้า
- ศาลมีคำสั่งให้เลิกการชุมนุม แต่เมื่อพนักงานบังคับคดีนำคำสั่งศาลไปเพื่อปิดประกาศ ณ สถานที่ชุมนุม เวลา 16.00 น. ของวันที่ 27 พ.ย. 60 ปรากฏว่าไม่พบผู้ชุมนุมแล้วจึงงดการปิดประกาศคำสั่งศาล
- ผู้ชุมนุมใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งให้เลิกการชุมนุมของศาลจังหวัดสงขลา แต่ศาลอุทธรณ์เห็นว่าผู้ชุมนุมได้เลิกการชุมนุมสาธารณะไปแล้ว ย่อมไม่มีประโยชน์ที่จะพิจารณาต่อไป ให้จำหน่ายอุทธรณ์ของผู้จัดการชุมนุมออกจากสารบบความ (ปัจจุบันอยู่ระหว่างฎีกา)
- มีการดำเนินคดีอาญากับผู้ชุมนุมหลายข้อหา ทั้งความผิดตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะฯ และกฎหมายอื่น ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติทางหลวง

ข้อมูลอ้างอิง

- ประกาศ สภ.เทพา แจ้งให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะฯ 24 พฤศจิกายน 2560
- หนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุม 25 พฤศจิกายน 2560
- หนังสือ สภ.จะนะ แจ้งเตือนการเดินทางขบวนไม่เป็นไปตามที่แจ้งเส้นทางไว้ 25 พฤศจิกายน 2560
- คำสั่งไม่อนุญาตผ่อนผันการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ 25 พฤศจิกายน 2560
- ประกาศเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้เลิกการชุมนุม 25 พฤศจิกายน 2560
- คำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้เลิกการชุมนุม 27 พฤศจิกายน 2560
- รายงานกระบวนการพิจารณาและคำสั่งศาลจังหวัดสงขลาให้เลิกการชุมนุม 27 พฤศจิกายน 2561
- รายงานผลการปิดประกาศคำสั่งศาลของเจ้าพนักงานบังคับคดี 27 พฤศจิกายน 2561

10. เครือข่ายประชาชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนยื่นหนังสือต่อนายกรัฐมนตรีคัดค้านร่าง พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันที่ 6 - 12 ธันวาคม 2560 บริเวณทางเท้ารอบทำเนียบรัฐบาลและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) ข้ามฝั่งไปมา (พื้นที่รับผิดชอบ: สถานีตำรวจนครบาลดุสิต)

ประเด็นปัญหา

- ดำรวจแจ้งว่ากรณีมีการใช้เครื่องขยายเสียง จะต้องขออนุญาตใช้เครื่องขยายเสียงให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493 ก่อน
- หนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมฯ ใช้ถ้อยคำกำหนดเงื่อนไขในลักษณะการขอความร่วมมือหรือคำแนะนำ ไม่ชัดเจนว่าเป็นคำสั่งตามกฎหมายหรือไม่ เช่น แนะนำให้ผู้ชุมนุมอยู่ภายในสำนักงาน กพร. และจัดผู้แทนยื่นเอกสารที่สำนักงาน กพร.
- ดำรวจแจ้งว่าการแสดงออกในการชุมนุมสุ่มเสี่ยงและล่อแหลม อาจเข้าลักษณะการกระทำที่ขัดต่อคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 ให้ผู้จัดการชุมนุมพึงระมัดระวังและควบคุมผู้ร่วมชุมนุมมิให้ปฏิบัติในลักษณะขัดขวาง หรือต่อต้านการปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งการแสดงป้ายและสัญลักษณ์ต่างๆ ต้องไม่มีลักษณะต่อต้านการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาลและ คสช.

ข้อมูลอ้างอิง:

- หนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่ 5 ธันวาคม 2560

11. เครือข่ายประชาชน People GO network จัดกิจกรรม We Walk...เดินมิตรภาพ เดินทางไกล เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมและการคุกคามสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

วันที่ 20 มกราคม - 17 กุมภาพันธ์ 2561 เริ่มต้นเดินจากวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต เดินตามถนนพหลโยธิน ถนนมิตรภาพ สิ้นสุดที่จังหวัดขอนแก่น (พื้นที่รับผิดชอบ ณ จุดเริ่มต้น: สถานีตำรวจนครหลวง)

ประเด็นปัญหา

- ตำรวจแจ้งว่ากรณีมีการใช้เครื่องขยายเสียง จะต้องขออนุญาตใช้เครื่องขยายเสียงให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493 ก่อน
- หนังสือสรุปสาระสำคัญการประชุมฯ ใช้ถ้อยคำกำกวมตึงเครียดในลักษณะการขอความร่วมมือหรือคำแนะนำ ไม่ชัดเจนว่าเป็นคำสั่งตามกฎหมายหรือไม่ เช่น
  - การชุมนุมสาธารณะซึ่งมีผู้ร่วมชุมนุมจำนวนมากและมีการเคลื่อนย้าย อาจส่งผลกระทบต่อ การจราจร กีดขวางทางเข้าออกหรือรบกวนการปฏิบัติงานหรือการใช้บริการสถานที่ ตาม มาตรา 8 แห่ง พ.ร.บ.การชุมนุมสาธารณะ ถนนพหลโยธินเป็นเส้นทางหลักของประเทศมีผู้ สัตถุจรใช้เป็นจำนวนมาก มีปัญหาการจราจร จึงแนะนำให้ผู้จัดการชุมนุมใช้ยานพาหนะใน การเดินทางแทนการเดินเท้า เพื่อลดปัญหาความไม่ปลอดภัยและการอำนวยความสะดวก การจราจร
  - ให้ผู้จัดการชุมนุมส่งมอบแผนผังในการชุมนุมและเส้นทางเดินทางเคลื่อนย้ายตลอดเส้นทาง เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้จัดเตรียมพร้อมการรักษาความปลอดภัย พร้อมภาพถ่ายประกอบ และขอ ทราบจำนวนผู้ร่วมชุมนุม
- ตำรวจอ้างว่ากิจกรรมเข้าข่ายชุมนุมทางการเมืองตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 โดยไม่ได้รับ อนุญาตจากหัวหน้า คสช. ซึ่งไม่ใช่การชุมนุมสาธารณะที่อยู่ในอำนาจของตำรวจ ตาม พ.ร.บ.ชุมนุมฯ
- 20 มกราคม 2561 ในขณะที่ผู้ชุมนุมเริ่มออกเดินเท้า ตำรวจนำกำลังมาตั้งแถวปิดกั้นทางออกจาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยอ้างเหตุว่าชุมนุมฝ่าฝืนคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 และมีการแจ้ง ความดำเนินคดีอาญากับตัวแทนเครือข่าย 8 คน แม้ว่าผู้ชุมนุมจะปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ชุมนุมฯ ถูกต้อง ครบถ้วนแล้วทุกประการ
- แม้สุดท้ายจะชุมนุมได้แต่มีอุปสรรคจากการถูกคุกคาม เนื่องจากมีการปิดกั้นและกดดันจากรัฐใน รูปแบบต่างๆ อาทิ ชัดขวางไม่ให้เดิน ให้เจ้าหน้าที่นอกเครื่องแบบติดตาม กดดันสถานที่พัก ติดตาม ไปพบและสอบถามกลุ่มผู้สนับสนุนในพื้นที่ต่างๆ ทำให้เกิดความหวาดกลัวการใช้เสรีภาพการชุมนุม

- กรณีนี้มีการยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง โดยศาลปกครองกลางและศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งกำหนด มาตรการคุ้มครองชั่วคราว โดยสั่งให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติสั่งการ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ มิให้กระทำการใดๆที่มีลักษณะ เป็นการปิดกั้น ขัดขวางในการใช้เสรีภาพการชุมนุมของผู้ฟ้องคดีทั้ง 4 และผู้ร่วมชุมนุมภายใต้ขอบเขต ของกฎหมาย และให้เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้อำนาจหน้าที่ตามมาตรา 19 วรรค 4 แห่งพระราชบัญญัติการ ชุมนุมสาธารณะฯ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุม สาธารณะ และการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยเคร่งครัดจนเสร็จสิ้น การชุมนุมในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2561

ข้อมูลอ้างอิง:

- หนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่ 19 มกราคม 2561
- หนังสือเรื่องการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่ 19 มกราคม 2561 (ฝ่าฝืนคำสั่งที่ 3/2558)
- คำสั่งเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษา ลงวันที่ 26 มกราคม 2561 (ศาลปกครองกลาง) และ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2561 (ศาลปกครองสูงสุด)

12. เครือข่ายคนสงขลาปัตตานีไม่เอาโรงไฟฟ้าถ่านหิน ชุมนุมเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลยกเลิกโครงการ โรงไฟฟ้าถ่านหินเทพา และเครือข่ายปกป้องอันดามันจากถ่านหินชุมนุมเพื่อยื่นหนังสือต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาและชุมนุมเรียกร้องให้รัฐบาลยกเลิกโครงการ โรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่

เครือข่ายคนสงขลาปัตตานีฯ: วันที่ 29 มกราคม 2561 (เป็นต้นไป) บริเวณทางเท้าหน้าสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) ตรงข้ามทำเนียบรัฐบาล

เครือข่ายปกป้องอันดามันฯ: วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561 (เป็นต้นไป) บริเวณหน้ากระทรวงการท่องเที่ยวและ กีฬา และเคลื่อนย้ายมาปักหลักที่บริเวณทางเท้าหน้าสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.)

(พื้นที่รับผิดชอบ: สถานีตำรวจนครบาลดุสิต)

ประเด็นปัญหา

- ตำรวจแจ้งว่ากรณีมีการใช้เครื่องขยายเสียง จะต้องขออนุญาตใช้เครื่องขยายเสียงให้ถูกต้องตาม พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493 ก่อน

- หนังสือสรุปสาระสำคัญการประชุมฯ ใช้ถ้อยคำกำหนดเงื่อนไขในลักษณะการขอความร่วมมือหรือคำแนะนำ ไม่ชัดเจนว่าเป็นคำสั่งตามกฎหมายหรือไม่ เช่น แนะนำให้ผู้ชุมนุมอยู่ภายในสำนักงาน กพร. และจัดผู้แทนยื่นเอกสารที่สำนักงาน กพร.
- ตำรวจแจ้งว่าการแสดงออกในการชุมนุมสุ่มเสี่ยงและล่อแหลม อาจเข้าลักษณะการกระทำที่ขัดต่อคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 ให้ผู้จัดการชุมนุมพึงระมัดระวังและควบคุมผู้ร่วมชุมนุมมิให้ปฏิบัติในลักษณะขัดขวาง หรือต่อต้านการปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งการแสดงป้ายและสัญลักษณ์ต่างๆ ต้องไม่มีลักษณะต่อต้านการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาลและ คสช.
- 9 ก.พ. 61 ตำรวจออกประกาศตามมาตรา 7 วรรคท้าย ห้ามชุมนุมในรัศมี 50 เมตรรอบพื้นที่ทำเนียบรัฐบาล โดยอ้างเหตุผลเรื่องผลกระทบต่อจราจรและกีดขวางการสัญจรผ่านทางเท้า พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ชุมนุมเคลื่อนย้ายสถานที่ชุมนุมออกจากหน้าสำนักงาน กพร.
- 10 ก.พ. 61 ผู้ชุมนุมยื่นอุทธรณ์ประกาศห้ามชุมนุมในรัศมี 50 เมตรรอบพื้นที่ทำเนียบรัฐบาล แต่ผ่านไปเกือบ 2 เดือน คือวันที่ 27 มี.ค. 61 จึงได้รับแจ้งผลอุทธรณ์ว่า คำอุทธรณ์ของผู้ชุมนุมฟังไม่ขึ้น ผบ.ตร. มีคำสั่งยกอุทธรณ์ (การใช้ระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ยาวนาน ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การชุมนุม ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ต้องงดการชุมนุมในระหว่างรอการพิจารณาอุทธรณ์)
- ผู้ชุมนุมตัดสินใจย้ายไปชุมนุมที่เกาะกลางถนนหน้าตึกสหประชาชาติ ถนนราชดำเนิน แทน เพื่อป้องกันความเสี่ยงในการถูกสลายการชุมนุมและจับกุมดำเนินคดีในระหว่างที่ยังไม่ทราบผลอุทธรณ์

ข้อมูลอ้างอิง:

- หนังสือสรุปสาระสำคัญการประชุมสาธารณะ ลงวันที่ 28 มกราคม 2561 และ 7 กุมภาพันธ์ 2561
- ประกาศกองบัญชาการตำรวจนครบาลที่ 54/2561 เรื่อง ประกาศห้ามชุมนุมในรัศมี 50 เมตรรอบพื้นที่ทำเนียบรัฐบาล
- หนังสือแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์จาก สน.ดุสิต ลงวันที่ 27 มีนาคม 2561

-----

13. เครือข่ายคนสงขลา-ปัตตานีไม่เอาโรงไฟฟ้าถ่านหิน และเครือข่ายปกป้องอันดามันจากถ่านหิน ชุมนุมเรียกร้องให้รัฐบาลยกเลิกโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเทพาและโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่

วันที่ 12-28 กุมภาพันธ์ 2561 บริเวณทางเดินเท้าเกาะกลางถนนหน้าตึกสหประชาชาติ (ย้ายที่ชุมนุมมาจากหน้าสำนักงาน กพร. ทำเนียบรัฐบาล เนื่องจากมีประกาศห้ามชุมนุมในรัศมี 50 เมตรรอบทำเนียบรัฐบาล) (พื้นที่รับผิดชอบ: สถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง)

ประเด็นปัญหา

- ดำรวจแจ้งว่ากรณีมีการใช้เครื่องขยายเสียง จะต้องขออนุญาตใช้เครื่องขยายเสียงให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493 ก่อน
- ดำรวจแจ้งว่าการแสดงออกในการชุมนุมสุมเสียงและล่อแหลม อาจเข้าลักษณะการกระทำที่ขัดต่อคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 ให้ผู้จัดการชุมนุมพึงระมัดระวังและควบคุมผู้ร่วมชุมนุมมิให้ปฏิบัติในลักษณะขัดขวาง หรือต่อต้านการปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งการแสดงป้ายและสัญลักษณ์ต่างๆ ต้องไม่มีลักษณะต่อต้านการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาลและ คสช.
- ตามหนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมฯ ไม่มีเงื่อนไขเรื่องสถานที่ แต่เมื่อเริ่มชุมนุมไปแล้ว ต่อมาวันที่ 13 ก.พ. 61 ดำรวจออกประกาศตามมาตรา 21 (2) ให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะ ระบุว่า มีการชุมนุมที่ฝ่าฝืนกฎหมาย มาตรา 16(1) กล่าวคือ การที่ผู้ชุมนุมพักหลบนอนและปักหลักบนทางเท้าเกาะกลางถนนเป็นการกีดขวางและก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ประชาชนที่ใช้ทางเท้า และประชาชนที่ใช้รถใช้ถนนบริเวณดังกล่าว หรือได้รับความเดือดร้อนเกินพึงคาดหมาย จึงให้กลุ่มผู้ชุมนุมแก้ไขการชุมนุมโดยแนะนำให้ผู้ชุมนุมเคลื่อนย้ายออกไปอยู่ที่บริเวณทางเท้าริมคลองผดุงกรุงเกษม ฝั่งวัดโสมนัส ให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะให้เสร็จสิ้นภายในเวลา 16.00 น. ของวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2561
- ผู้ชุมนุมยืนยันว่าการชุมนุมชอบด้วยกฎหมาย ไม่ได้กระทำการจรรยาหรือก่อให้เกิดความไม่สะดวกเกินพึงคาดหมาย จึงปักหลักชุมนุมจุดเดิม และยื่นอุทธรณ์ประกาศให้แก้ไขการชุมนุม แต่กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 พิจารณาว่าประกาศออกโดยชอบแล้ว ไม่รับอุทธรณ์ (โดยไม่มีคำอธิบายเหตุผลตามประเด็นอุทธรณ์)
- 16 ก.พ. 61 ดำรวจยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งขอให้มีคำสั่งเลิกการชุมนุม อ้างว่าผู้ชุมนุมฝ่าฝืนประกาศให้แก้ไขการชุมนุม แต่หลังจากการไต่สวนตำรวจและผู้จัดการชุมนุม ศาลมีคำสั่งยกคำร้อง โดยเห็นว่าเป็นการชุมนุมโดยสงบปราศจากอาวุธภายใต้กรอบสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ การชุมนุมไม่ถึงกับทำให้ได้รับความเดือดร้อนเกินพึงคาดหมาย และไม่ใช่อุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ

ข้อมูลอ้างอิง:

- หนังสือสรุปสาระสำคัญการชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2561
- ประกาศเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ เรื่องให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2561
- หนังสือแจ้งผลการอุทธรณ์ ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2561
- คำร้องต่อศาลแพ่งขอให้มีคำสั่งให้เลิกการชุมนุม ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2561
- รายงานกระบวนการพิจารณาและคำสั่งศาลแพ่งยกคำร้องของตำรวจ ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561

14. กลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำเซบาย ชุมนุมเรียกร้องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธรแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาข้อเท็จจริงของกระบวนการการมีส่วนร่วมและผลกระทบต่อชุมชนที่อยู่ในรัศมี 5 กิโลเมตรจากโครงการโรงงานน้ำตาลและโรงไฟฟ้าชีวมวล

วันที่ 15 สิงหาคม 2561 บริเวณศาลากลางจังหวัดยโสธร (พื้นที่รับผิดชอบ: สถานีตำรวจภูธรเมืองยโสธร)

ประเด็นปัญหา

- ตำรวจมีหนังสือ (ฉบับที่ 1) แจ้งไม่อนุญาตให้ชุมนุมสาธารณะ โดยอ้างเหตุผลซึ่งมิใช่เหตุตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยสรุปว่า (1) ห้วงเดือนสิงหาคม 2561 เป็นเดือนมหามงคล และหน่วยงานรัฐต้องการให้เกิดบรรยากาศแห่งการปรองดอง ประกอบกับต้องใช้สถานที่บริเวณศาลากลางจังหวัดยโสธรเพื่อจัดงานแสดงความจงรักภักดี (2) เมื่อเดือนมิถุนายน 2561 ผู้แจ้งการชุมนุมกับพวกได้เคยใช้สิทธิชุมนุมเรียกร้องและมีการจัดตัวแทนเข้าพบผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธรในประเด็นเดียวกันแล้ว และ (3) ขอแนะนำให้จัดตัวแทนเข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อเจรจาและมอบหนังสือข้อเรียกร้องแทนการชุมนุม เพื่อไม่ให้กระทบหรือรบกวนการทำงานของข้าราชการในศาลากลางจังหวัดและใกล้เคียง
- ภายหลังผู้ชุมนุมทำหนังสือยืนยันเสรีภาพการชุมนุม ตำรวจมีหนังสือ (ฉบับที่ 2) อ้างว่าการแจ้งไม่อนุญาตให้ชุมนุมเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบแล้ว ศาลากลางจังหวัดยโสธรไม่ได้จัดให้มีพื้นที่ชุมนุมตามมาตรา 9 และหากปล่อยให้มีการชุมนุมจะเป็นการกีดขวางทางเข้าออกหรือรบกวนการปฏิบัติงานหรือการใช้บริการสถานที่ราชการ ขัดต่อมาตรา 8
- ตำรวจไม่ได้ออกคำสั่งให้แก้ไขการชุมนุมสาธารณะก่อน แต่ออกคำสั่งห้ามชุมนุมทันที ขัดต่อกฎหมายทั้งในเชิงรูปแบบและเนื้อหา
- หมายเหตุ: กรณีนี้ไม่ได้มีการยื่นอุทธรณ์คำสั่ง เนื่องจากผู้ชุมนุมเปลี่ยนแปลงแผนการจัดกิจกรรม

ข้อมูลอ้างอิง:

- หนังสือเรื่องแจ้งการไม่อนุญาตให้ชุมนุมสาธารณะ ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2561
- หนังสือเรื่องการขออนุญาตชุมนุมในที่สาธารณะ ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2561

15. กลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำเซบาย ชุมนุมเรียกร้องให้หยุดโครงการโรงไฟฟ้าชีวมวลขนาด 61 เมกกะวัตต์ในพื้นที่ ต.น้ำปลีก อ.เมือง จ.ยโสธร ที่อยู่ระหว่างยื่นขออนุญาตต่อคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) และให้ทบทวนรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

วันที่ 19-20 กันยายน 2561 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) ตรงข้ามทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพมหานคร พักค้างคืนหน้ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเดินทางไปสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (พื้นที่รับผิดชอบ ณ จุดเริ่มต้น: สถานีตำรวจนครบาลดุสิต)

ประเด็นปัญหา

- ตำรวจอ้างในหนังสือสรุปสาระสำคัญการประชุมว่า ทางเข้าด้านหน้าสำนักงาน กพร. และฝั่งทำเนียบรัฐบาลอยู่ในเขตประกาศห้ามชุมนุมในรัศมี 50 เมตรรอบพื้นที่ทำเนียบรัฐบาล ตามมาตรา 7 วรรคท้าย ซึ่งเป็นประกาศฉบับเดิมที่ออกไว้ตั้งแต่มีการชุมนุมอื่นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2561 และยังคงถูกอ้างบังคับใช้ต่อเนื่องมาโดยมิได้พิจารณาเหตุความจำเป็นในการออกประกาศเป็นรายกรณีแต่ละการประชุม
- ตำรวจโทรแจ้งว่าเนื่องจากการชุมนุมคาบเกี่ยวพื้นที่รับผิดชอบหลายสถานีตำรวจ จึงขอให้ผู้ชุมนุมยื่นแจ้งการชุมนุมต่อทุกสถานีตำรวจที่เกี่ยวข้อง แต่ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องกำหนดวิธีการแจ้งการชุมนุมสาธารณะ ข้อ 2 วรรคสอง ระบุว่ากรณีประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะในท้องที่ของสถานีตำรวจต่าง ๆ เกินกว่าหนึ่งท้องที่ซึ่งมีเขตต่อเนื่องกัน ให้แจ้งการชุมนุมสาธารณะต่อผู้รับแจ้งในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดก็ได้

ข้อมูลอ้างอิง:

- หนังสือสรุปสาระสำคัญการประชุมสาธารณะ ลงวันที่ 17 กันยายน 2561

พระราชบัญญัติ

การชุมนุมสาธารณะ

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การชุมนุมสาธารณะ ดังต่อไปนี้

(๑) การชุมนุมเนื่องในงานพระราชพิธีและงานรัฐพิธี

(๒) การชุมนุมเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนาหรือกิจกรรมตามประเพณีหรือตามวัฒนธรรม
แห่งท้องถิ่น

(๓) การชุมนุมเพื่อจัดแสดงมหรสพ กีฬา ส่งเสริมการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมอื่นเพื่อประโยชน์
ทางการค้าปกติของผู้จัดการชุมนุมนั้น

(๔) การชุมนุมภายในสถานศึกษา

(๕) การชุมนุมหรือการประชุมตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือการประชุมสัมมนาทางวิชาการ
ของสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์ทางวิชาการ

(๖) การชุมนุมสาธารณะในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก และการชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งในช่วงเวลาที่มีการเลือกตั้ง แต่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การชุมนุมสาธารณะ” หมายความว่า การชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะเพื่อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป และบุคคลอื่นสามารถร่วมการชุมนุมนั้นได้ ไม่ว่าจะชุมนุมจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันหรือที่หน่วยงานของรัฐมิได้เป็นเจ้าของแต่เป็นผู้ครอบครอง หรือใช้ประโยชน์ บรรดาซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ รวมตลอดทั้งทางหลวงและทางสาธารณะ

“ทางหลวง” หมายความว่า ทางหลวงตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง

“ทางสาธารณะ” หมายความว่า ทางบกหรือทางน้ำสำหรับประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางรถระบบรางที่มีรถเดินสำหรับประชาชนโดยสารด้วย

“ผู้จัดการชุมนุม” หมายความว่า ผู้จัดให้มีการชุมนุมสาธารณะ และให้หมายความรวมถึงผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ และผู้ซึ่งเชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาเข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะโดยแสดงออกหรือมีพฤติการณ์ทำให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้จัดหรือร่วมจัดให้มีการชุมนุมนั้น

“ผู้ชุมนุม” หมายความว่า ผู้จัดการชุมนุม และผู้เข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะไม่ว่าจะเข้าร่วมการชุมนุมสาธารณะนั้นตามคำเชิญชวนหรือการนัดของผู้จัดการชุมนุมหรือไม่

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรของรัฐบาล องค์กรมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“ผู้รับแจ้ง” หมายความว่า หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะหรือบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีหน้าที่รับแจ้งการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การชุมนุมสาธารณะต้องเป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การใช้สิทธิและเสรีภาพของผู้ชุมนุมในระหว่างการชุมนุมสาธารณะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

มาตรา ๗ การจัดการชุมนุมสาธารณะในรัศมีหนึ่งร้อยห้าสิบเมตรจากพระบรมมหาราชวัง พระราชวัง วังของพระราชทายาทหรือของพระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป พระราชินีเวศน์ พระตำหนัก หรือจากที่ซึ่งพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ประทับหรือพำนัก หรือสถานที่พำนักของพระราชอาคันตุกะ จะกระทำมิได้

การจัดการชุมนุมสาธารณะภายในพื้นที่ของรัฐสภา ทำเนียบรัฐบาล และศาลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีการจัดให้มีสถานที่เพื่อใช้สำหรับการชุมนุมสาธารณะภายในพื้นที่นั้น

ศาลตามวรรคสองหมายความถึง ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร และศาลอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาล

ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งการรักษาความปลอดภัยสาธารณะและความสงบเรียบร้อยของประชาชน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจประกาศห้ามชุมนุมในรัศมีไม่เกินห้าสิบเมตรรอบสถานที่ตามวรรคสอง ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงจำนวนของผู้เข้าร่วมชุมนุมและพฤติการณ์ในการชุมนุมด้วย

มาตรา ๘ การชุมนุมสาธารณะต้องไม่กีดขวางทางเข้าออก หรือรบกวนการปฏิบัติงาน หรือการใช้บริการสถานที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) สถานที่ทำการหน่วยงานของรัฐ
- (๒) ท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ หรือสถานีขนส่งสาธารณะ
- (๓) โรงพยาบาล สถานศึกษา และศาสนสถาน
- (๔) สถานทูตหรือสถานกงสุลของรัฐต่างประเทศ หรือสถานที่ทำการองค์การระหว่างประเทศ
- (๕) สถานที่อื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๙ หน่วยงานของรัฐอาจจัดให้มีสถานที่เพื่อใช้สำหรับการชุมนุมสาธารณะก็ได้ การจัดให้มีสถานที่เพื่อการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๙ นี้ไม่กระทบต่อเสรีภาพของประชาชนที่จะจัดการชุมนุมสาธารณะในที่สาธารณะอื่น

มิให้นำความในหมวด ๒ การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ มาใช้บังคับแก่การชุมนุมสาธารณะที่จัดขึ้นภายในสถานที่ตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๒

การแจ้งการชุมนุมสาธารณะ

มาตรา ๑๐ ผู้ใดประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะ ให้แจ้งการชุมนุมต่อผู้รับแจ้งก่อนเริ่มการชุมนุมไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมง

ให้ถือว่าผู้เชิญชวนหรือนัดให้ผู้อื่นมาร่วมชุมนุมในวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ รวมทั้งผู้ขออนุญาตใช้สถานที่หรือเครื่องขยายเสียงหรือขอให้ทางราชการอำนวยความสะดวกในการชุมนุมเป็นผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะตามมาตราหนึ่ง

การแจ้งการชุมนุมสาธารณะต้องระบุวัตถุประสงค์ และวัน ระยะเวลา และสถานที่ชุมนุมสาธารณะตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดซึ่งต้องเป็นวิธีที่สะดวกแก่ผู้แจ้ง และต้องให้แจ้งผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้ด้วย

มาตรา ๑๑ เมื่อได้รับแจ้งแล้ว ให้ผู้รับแจ้งส่งสรุปสาระสำคัญในการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้แจ้งทราบภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่ผู้รับแจ้งเห็นว่าการชุมนุมสาธารณะที่ได้รับแจ้งนั้นอาจขัดต่อมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งให้ผู้แจ้งแก้ไขภายในเวลาที่กำหนด

หากผู้แจ้งการชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามวรรคสอง ให้ผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามชุมนุมโดยแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังผู้แจ้ง

กรณีผู้แจ้งการชุมนุมไม่เห็นชอบด้วยกับคำสั่งตามวรรคสามให้ยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือผู้รับแจ้งขึ้นไปหนึ่งชั้น และให้ผู้รับอุทธรณ์วินิจฉัยและแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในเวลาที่ยี่สิบสี่ชั่วโมง คำวินิจฉัยอุทธรณ์นั้นให้เป็นที่สุด

ในระหว่างมีคำสั่งห้ามชุมนุม การอุทธรณ์และพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้งดการชุมนุมสาธารณะ

มาตรา ๑๒ ให้ผู้ประสงค์จะจัดการชุมนุมสาธารณะซึ่งไม่สามารถแจ้งการชุมนุมได้ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๐ แจ้งการชุมนุมพร้อมคำขอผ่อนผันกำหนดเวลาดังกล่าวต่อผู้บังคับการตำรวจผู้รับผิดชอบพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร หรือผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดในจังหวัดอื่นแล้วแต่กรณีก่อนเริ่มการชุมนุม

ให้นำความในมาตรา ๑๐ วรรคสาม มาใช้บังคับแก่การแจ้งตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

ให้ผู้รับคำขอผ่อนผันตามวรรคหนึ่งมีหนังสือแจ้งคำสั่งพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเวลาที่ยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้รับคำขอ

มาตรา ๑๓ ให้ผู้รับแจ้งตามมาตรา ๑๑ และผู้รับคำขอผ่อนผันตามมาตรา ๑๒ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๔ การชุมนุมสาธารณะที่ไม่เป็นไปตามมาตรา ๖ หรือไม่แจ้งการชุมนุมตามมาตรา ๑๐ หรือที่ผู้แจ้งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้รับแจ้งหรือที่ผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามการชุมนุมตามมาตรา ๑๑ หรือที่จัดขึ้นหลังจากที่ผู้ยื่นคำขอได้รับหนังสือแจ้งว่าไม่มีเหตุผลอันสมควรที่จะผ่อนผันกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๒ ให้ถือว่าเป็นการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

หมวด ๓

หน้าที่ของผู้จัดการชุมนุมและผู้ชุมนุม

มาตรา ๑๕ ผู้จัดการชุมนุมมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลและรับผิดชอบการชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปโดยสงบและปราศจากอาวุธภายใต้ขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

(๒) ดูแลและรับผิดชอบการประชุมสาธารณะไม่ให้เกิดการขัดขวางเกินสมควรต่อประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ ตลอดจนดูแลและรับผิดชอบต่อผู้ชุมนุมปฏิบัติตามมาตรา ๑๖

(๓) แจ้งให้ผู้ชุมนุมทราบถึงหน้าที่ของผู้ชุมนุมตามมาตรา ๑๖ และเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการประชุมสาธารณะ

(๔) ให้ความร่วมมือแก่เจ้าพนักงานดูแลการประชุมสาธารณะในการดูแลการประชุมสาธารณะให้เป็นไปตาม (๑) และ (๒)

(๕) ไม่ยุยงส่งเสริมหรือชักจูงผู้ชุมนุมเพื่อให้ผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖

(๖) ไม่ปราศรัยหรือจัดกิจกรรมในการชุมนุมโดยใช้เครื่องขยายเสียงในระหว่างเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น

(๗) ไม่ใช้เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้าที่มีขนาดหรือระดับเสียงตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖ ผู้ชุมนุมมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ก่อให้เกิดความไม่สะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นที่ชุมนุมหรือทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนเกินที่พึงคาดหมายได้ว่าเป็นไปตามเหตุอันควร

(๒) ไม่ปิดบังหรืออำพรางตนโดยจงใจมิให้มีการระบุตัวบุคคลได้ถูกต้อง เว้นแต่เป็นการแต่งกายตามปกติประเพณี

(๓) ไม่พาอาวุธ ดอกไม้เพลิง สิ่งเทียมอาวุธปืน หรือสิ่งนี้อาจนำมาใช้ได้อย่างอาวุธ เข้าไปในที่ชุมนุมไม่ว่าจะได้รับการอนุญาตให้มีสิ่งนั้นติดตัวหรือไม่

(๔) ไม่บุกรุกหรือทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้ใช้การไม่ได้ตามปกติซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่น

(๕) ไม่ทำให้อุบัติการณ์ที่จะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน หรือเสรีภาพ

(๖) ไม่ใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้เข้าร่วมชุมนุมหรือผู้อื่น

(๗) ไม่ขัดขวางหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานดูแลการประชุมสาธารณะในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนในการใช้ที่สาธารณะ และการดูแลการประชุมสาธารณะนั้น

(๘) ไม่เดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการประชุมระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการประชุมสาธารณะ

(๙) ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานดูแลการประชุมสาธารณะ

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ผู้จัดการชุมนุมมิได้แจ้งว่าจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายผู้ชุมนุมจะเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายการประชุมได้ต่อเมื่อได้แจ้งล่วงหน้าต่อหัวหน้าสถานีตำรวจซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการประชุมสาธารณะนั้น

มาตรา ๑๘ ผู้ชุมนุมต้องเลิกการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่ผู้จัดการชุมนุมได้แจ้งไว้
ต่อผู้รับแจ้ง

หากผู้จัดการชุมนุมประสงค์จะจัดให้มีการชุมนุมต่อไป ให้แจ้งขอขยายระยะเวลาการชุมนุมต่อ
ผู้รับแจ้งภายในเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมงก่อนสิ้นสุดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๔

การคุ้มครองความสะดวกของประชาชน

และการดูแลการชุมนุมสาธารณะ

มาตรา ๑๙ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะ เป็นเจ้าพนักงานดูแล
การชุมนุมสาธารณะให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือองค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะหรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐหรือเอกชนในท้องที่นั้น
เพื่อทราบ

การชุมนุมสาธารณะที่ต่อเนื่องหลายพื้นที่ ให้ผู้บังคับการหรือผู้บัญชาการตำรวจซึ่งรับผิดชอบพื้นที่
การชุมนุม แล้วแต่กรณี เป็นเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่เหมาะสม ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติอาจแต่งตั้งข้าราชการตำรวจอื่นเป็นเจ้าพนักงานเพิ่ม
หรือแทนเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชน การดูแลการชุมนุมสาธารณะ
และการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ
มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) อำนาจความสะดวกแก่ประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะอันเป็นสถานที่ชุมนุม
- (๒) รักษาความปลอดภัย อำนาจความสะดวก หรือบรรเทาเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น
ซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ชุมนุม
- (๓) รักษาความปลอดภัยหรืออำนวยความสะดวกแก่ผู้ชุมนุมในสถานที่ชุมนุม
- (๔) อำนาจความสะดวกในการจราจรและการขนส่งสาธารณะในบริเวณที่มีการชุมนุมและ
บริเวณใกล้เคียงเพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด
- (๕) กำหนดเงื่อนไขหรือมีคำสั่งให้ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุม หรือผู้อยู่ภายในสถานที่ชุมนุม
ต้องปฏิบัติตามเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะอาจมีคำสั่งให้ปิดหรือปรับ
เส้นทางการจราจรเป็นการชั่วคราวได้เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนหรือการดูแล
การชุมนุมสาธารณะ

ในกรณีที่เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะดำเนินการตามคำร้องขอ ภายในขอบอำนาจหน้าที่ของผู้นั้น

เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและข้าราชการตำรวจซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลการชุมนุมสาธารณะต้องผ่านการฝึกอบรมให้มีทักษะ ความเข้าใจ และอดทนต่อสถานการณ์การชุมนุมสาธารณะ และต้องแต่งเครื่องแบบเพื่อแสดงตน และอาจใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนได้ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๐ ก่อน ระหว่าง และภายหลังการชุมนุมสาธารณะ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของรัฐจัดหรือประสานให้มีการประชาสัมพันธ์เป็นระยะเพื่อให้ประชาชนทราบถึง สถานที่ที่ใช้ในการชุมนุมและช่วงเวลาที่มีการชุมนุม ตลอดจนคำแนะนำเกี่ยวกับเส้นทางการจราจรหรือระบบการขนส่งสาธารณะเพื่อให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากการชุมนุมน้อยที่สุด

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่มีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๔ หรือกรณีผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๔ หรือไม่เลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่ได้แจ้งไว้ต่อผู้รับแจ้งตามมาตรา ๑๘ ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๒) กรณีผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุมฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ ให้ประกาศให้ผู้ชุมนุมแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะร้องขอ ต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะนั้น ในระหว่างรอคำสั่งศาลให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจกระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอแนะของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนและคุ้มครองการชุมนุมสาธารณะ

แผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามวรรคสอง ต้องกำหนดให้เจ้าพนักงานหลีกเลี่ยงการใช้กำลัง ในกรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงการใช้กำลังได้ ให้ใช้กำลังและเครื่องมือควบคุมฝูงชนเพียงพอที่จำเป็น

การดำเนินการของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา นี้ ไม่ตัดสิทธิของผู้อื่น ซึ่งได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการชุมนุมสาธารณะนั้นที่จะร้องขอต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อมีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุม

มาตรา ๒๒ เมื่อได้รับคำขอให้มีคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ ให้ศาลพิจารณาคำขอนั้นเป็นการด่วน

ในการพิจารณา หากความปรากฏต่อศาลว่ามีผู้ชุมนุมซึ่งไม่ปฏิบัติตามประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑ ให้ศาลมีคำสั่งโดยออกคำสั่งให้ผู้ชุมนุมเลิกการชุมนุมสาธารณะภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

คำสั่งศาลตามวรรคสอง ให้อุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค คำสั่งศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดประกาศคำสั่งศาลตามมาตรา ๒๑ นี้ไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้น และประกาศโดยวิธีการใด ๆ เพื่อให้ผู้ชุมนุมและประชาชนทั่วไปได้รับทราบคำสั่งศาลดังกล่าวด้วย

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้ชุมนุมไม่เลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะรายงานให้ศาลทราบกับประกาศกำหนดให้พื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมสาธารณะนั้นและปริมาตรของพื้นที่นั้นตามควรแก่กรณีเป็นพื้นที่ควบคุม และประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุมภายในระยะเวลาที่กำหนดและห้ามบุคคลใดเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ และให้รายงานรัฐมนตรีเพื่อทราบ

เมื่อมีการประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลในกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่น หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล

ในกรณีที่มิเหตุจำเป็น รัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ผู้อื่นรับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ เพื่อให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะได้

มาตรา ๒๔ เมื่อพ้นระยะเวลาที่ประกาศให้ผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่ควบคุม หากมีผู้ชุมนุมอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุมสาธารณะตามคำสั่งศาล โดยให้ผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จับผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่ควบคุมหรือผู้ซึ่งเข้าไปในพื้นที่ควบคุมโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ

(๒) ค้น ยึด อาัยัด หรือรื้อถอนทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะนั้น

(๓) กระทำการที่จำเป็นตามแผนหรือแนวทางการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๒๑

(๔) มีคำสั่งห้ามมิให้กระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้มีการเลิกการชุมนุมให้นำความในมาตรา ๑๙ วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้ชุมนุมกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะรุนแรงและอาจเป็นอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้อื่นจนเกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะมีอำนาจสั่งให้ผู้ชุมนุมยุติการกระทำนั้น หากผู้ชุมนุมไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว

ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะและผู้ควบคุมสถานการณ์และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์มีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔

ในกรณีที่ผู้ชุมนุมไม่เห็นด้วยกับคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือสถานที่ที่มีการชุมนุมสาธารณะเพื่อพิจารณาภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่มีคำสั่ง คำสั่งของศาลตามมาตรา ๒๓ ให้อุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค คำสั่งศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๖ ให้เจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ ผู้ควบคุมสถานการณ์ ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ หรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของบุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗ หรือมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๒๙ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งห้ามชุมนุมหรือจัดการชุมนุมระหว่างมีคำสั่งห้ามชุมนุมตามมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๐ ผู้จัดการชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือผู้ชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๓๑ ผู้จัดการชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) หรือผู้ชุมนุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งทำให้ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบการสื่อสารหรือโทรคมนาคม ระบบผลิตหรือส่งกระแสไฟฟ้าหรือประปา หรือระบบสาธารณสุขโรคอื่นใดใช้การไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นการชั่วคราวหรือถาวร ผู้จัดการชุมนุมต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือประกาศของเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมาตรา ๑๙ (๕) หรือมาตรา ๒๓ ถ้าผู้นั้นเป็นผู้จัดการชุมนุมหรือผู้ชุมนุม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้ที่อยู่ในสถานที่ชุมนุม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ในกรณีที่เห็นสมควร ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กำหนดหรือไม่ลงโทษก็ได้

มาตรา ๓๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่เห็นสมควร ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กำหนดหรือไม่ลงโทษก็ได้

มาตรา ๓๔ ผู้ใดไม่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานดูแลการชุมนุมสาธารณะ หรือผู้ควบคุมสถานการณ์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมสถานการณ์ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พาอาวุธเข้าไปในที่ชุมนุม ไม่ว่าจะได้รับอนุญาตให้มีอาวุธนั้นติดตัวหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าอาวุธตามวรรคหนึ่งเป็นอาวุธปืน วัตถุระเบิด หรือวัตถุอื่นใดอันมีสภาพคล้ายคลึงกัน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕ บรรดาทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการชุมนุมสาธารณะที่ยึดได้จากการชุมนุมสาธารณะที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เลิกการชุมนุมตามคำสั่งศาล ให้ศาลมีอำนาจสั่งริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าจะมีส่วนลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การใช้สิทธิชุมนุมสาธารณะให้ชัดเจนและโดยสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่ประเทศไทยเป็นภาคี ทั้งนี้ เพื่อให้การชุมนุมสาธารณะเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีตลอดจนสุขอนามัยของประชาชน หรือความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ และไม่กระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้